

ALKOHOLIKIRJALLISUUS SUOMESSA 1991

ALCOHOL STUDIES IN FINLAND 1991

JARMO HEINONEN – PIRKKO ROMAkkANIEMI

Tämä luettelo on 21. siinä kirjallisuusluetteloiden sarjassa, joka on julkaistu Alkoholipolitiikka-lehdessä vuodesta 1972 lähtien. Luettelo perustuu Alkon tietopalvelun kirjallisuuden seurantaan. Ensisijainen huomio on kiinnitetty alkoholitutkimuksiin ja alkoholipolitiikkaan liittyviin selvityksiin. Luetteloon on otettu myös Suomessa julkaistuja ulkomaisia artikkeleita sekä ulkomailla julkaistuja suomalaisia artikkeleita. Mukaan on otettu joitakin aikaisemmin julkaistuja tutkimuksia ja selvityksiä, joita ei ole mainittu vastaavassa vuosiluettelossa. Lyhyitä kannanottoja tai tiedotuksenluonteisia artikkeleita ei ole tähän luetteloon otettu.

Aineiston aiheenmukainen jako on suoritettu Alkon tietopalvelun luokitusmenetelmällä. Luetteloon liittyy henkilöhakemisto, jonka numerot viittaavat kirjallisuusviitteen numeroon.

Kirjallisuusviitteen tiedot ovat seuraavassa järjestyksessä: tekijä(t), artikkelin otsikko tai kirjan nimi, aikakauslehti tai sarja, vuosi, volyymi, numero ja sivut. Kirjoista on lisäksi ilmoitettu kustannuspaikka, kustantaja ja vuosi.

Tätä vuosittaista luetteloa laajempi kokonaisuus on Alkon tietopalvelun atk-pohjainen alkoholialan tietopankki ALKINFO. Sen ylläpito aloitettiin vuonna 1978, ja se sisältää tällä hetkellä n. 30 000 viitettä. Tiedonhakuja voidaan tehdä mm. tekijän nimen, asiansanojen ja aiheluokan mukaan. Lähempiä tietoja asiasta saa Ritva Lingolta puh. 90-133 2808.

Mahdolliset täydennykset ja muut luetteloa koskevat huomautukset pyydetään osoittamaan Jarmo Heinonelle, Oy Alko Ab, Tietopalvelu, PL 350, 00101 Helsinki, puh. 90-133 2706.

This catalog is the 21st in a series of catalogs of the literature which has been published in the journal Alkoholipolitiikka since 1972. Reports concerning alcohol research and policy have received the main attention in compiling the catalog, and it also includes foreign research published in Finland as well as Finnish studies published abroad. Certain studies and reports published earlier which are not mentioned in the annual catalog of that year are additionally included. Brief viewpoints are excluded from the catalog.

The material has been classified by subject matter using the classification method of the Alko's Information Services. The catalog is furnished with an index of authors assigned numbers referring to a literature reference number.

The information in a literature reference is in the following order: author(s), title of article or book, periodical or series, year, volume, number and pages. The place of publication, publisher and year of publication are additionally provided for books.

The alcohol information data base ALKINFO maintained by the Alko Information Services is more extensive than this annual bibliography. By now it comprises about 30 000 references, including the books, reports, and periodicals acquired by the services, and articles in international, Scandinavian, and Finnish scientific journals. The alcohol-related documents are indexed and classified for retrieval. For further information on the Finnish alcohol data base contact Ritva Linko, phone 133 2808.

Comments should be addressed to Mr. Jarmo Heinonen, Alko Ltd, Information Services, Box 350, 00101 Helsinki, Finland (phone 133 2706).

SISÄLLYS	Sivu	CONTENTS	Page
Alkoholijuomien käyttö, kulutus ja haitat	221	Alcohol policy and alcohol system	218
Alkoholipolitiikka ja alkoholijärjestelmä	218	Alcohol psychology	227
Alkoholipsykologia	227	Alcohol use, consumption and damage	221
Alkoholismi	223	Alcoholism	223
Alkoholitalous	219	Biomedical alcohol research	231
Asunnottomuus	226	Economics of alcohol	219
Biolääketieteellinen alkoholitutkimus	231	Education and prevention	229
Historia, alkoholikulttuuri ja perinne	217	Family problems	226
Informatiikka ja bibliografiat	217	Health problems, mortality and casualties	228
Järjestysongelmat ja rikollisuus	227	History, alcohol culture and tradition	217
Liikenne	228	Homelessness	226
Muut päihdeongelmat	230	Information science and bibliographies	217
Naiset ja alkoholi	222	Other drug problems	230
Nuoret ja alkoholi	222	Public order and criminality	227
Perheongelmat	226	Restaurant economics, on-premise retailing	220
Ravintolatalous, anniskelu	220	Traffic	228
Terveysongelmat, kuolleisuus ja onnettomuudet	228	Women and alcohol	222
Työelämä	227	Work life	227
Valistus ja ennaltaehkäisy	229	Young people and alcohol	222

HENKILÖHAKEMISTO INDEX OF AUTHORS

Aaltonen, Iiris 146	Bergmark, Anders 14	Graham, D. G. 302
Aarva, Paullina 298, 319	Bernardi, D. R. 302	Granström, M.-L. 354, 355
Ackerman, Robert J. 246	Björkqvist, Stig-Eyrik 199, 283	Grinchenko, Y. V. 353
Ahlström, Salme 1, 12, 102, 103, 130, 131, 132, 133, 137, 145, 162, 163, 320	Blake, J. 396	Haavio-Mannila, Elina 150, 151
Ahola, Eija 82	Boguslawsky, K. von 356	Haavisto, Kari 128, 163, 303
Ahola, Riku 164	Borg, Kerstin 148	Hakala, Juhani 30, 83, 84, 85
Alanko, Timo 104	Bühler, R. 356	Hakkarainen, Pekka 322, 323
Alasuutari, Pertti 14, 165, 166	Compton, K. V. 396	Hallman, Maria 134
Alén, Iiris 167	Coston, N. 302	Halmesmäki, Erja 361, 394
Alexandrov, Y. I. 353	Crowley, Edward D. 136	Halonen, Ilkka 67
Alfthan, Georg 429, 431	Douglas, R. R. 302	Hautamäki, Tiina 86
Anttila, Erkki 68	Duckert, Fanny 170	Hayter, Dianne 151
Apo, Satu 13, 147	Edwards, Griffith 150	Heikkilä, Lena 87
Arminen, Ilkka 168, 299	Ehnholm, C. 430	Heikkonen, Erkki 358, 406
Arpo, Leena 321	Ekholm, Hannu 171	Heinonen, Jarmo 2
Asp, Erkki 322	Engberg, Olof 15	Heinonen, Jukka 174
Autti-Rämö, I. 354, 355	Engbom, A. C. 357	Heinonen, O. P. 424
Auvinen, Anja 169	Escartin, P. 365	Heinonen, T. 406
Baraona, E. 405	Eskola, Antti 172, 173	Hellevuo, Kaisa 359
Bard, J. M. 430	Fabrizio, Tuula 149	Hellsten, Tommy 248
Benthin, G. 398	Ferrence, R. G. 302	Helminen, Rami 88
Berg, Mari-Anna 282, 341, 351	Forsius, Arno 301	Heloma, Antero 339
	Fruchart, J. C. 430	Hemánus, Pertti 175
	Gentry, R. T. 405	Hentilä, Jorma 3, 4, 31, 32, 33, 68, 109
	Giesbrecht, N. 302	Hilakivi, L. A. 360
	Gliksmán, L. 302	Hillbom, Matti 284, 398
	Goodstadt, M. S. 302	
	Goos, Cees 117	

Hiltunen, Anja 176
 Hirsimäki, P. 402
 Hirvonen, Jorma 378
 Hockerst, K. 397
 Hoffman, Paula L. 359
 Holanti, Pirjo 325, 326, 327
 Holmberg, Nils 265
 Holmila, Marja 16, 34, 152, 153, 249, 304
 Holopainen, Antti 285
 Honkala, Eino 145
 Honkanen, R. 286
 Horverak, Øyvind 35, 36, 69
 Huhtaanniemi, Ilpo 408
 Humaloja, K. 361
 Huttunen, Pirkko 362, 363, 378
 Hyndman, B. K. 302
 Hyttinen, Irja 156
 Hyvärinen, Matti 135
 Hyytiä, P. 364
 Häkkinen, Ilmo 305
 Häkkinen, Ismo 17
 Häkkinen, Sointu 177
 Hänninen, Sakari 196
 Härkönen, Matti 358
 Höckerstedt, Krister 287
 Ingelman-Sundberg, M. 356
 Ishii, H. 365
 Iso-Ahola, Seppo 136
 Isohanni, Matti 330
 Israel, Y. 365, 419
 Jaakkola, Kirsti 154
 Jaakkola, M. 366, 367
 Jauhiainen, M. 430
 Jetsu, Timo 331
 Johansson, Sari 250
 Jokelainen, K. 361
 Jokinen, Arja 238
 Jokinen, Heikki 90, 91, 92
 Jormanainen, Vesa 338
 Joukamaa, Matti 178
 Juhila, Kirsi 238
 Juntunen, Juhani 258, 288
 Juvonen, Tatu 395
 Jylhä, Marja 18
 Järvi, Timo 179
 Järvillehto, T. 353
 Järvinen, Margaretha 155, 156, 157, 158, 159, 251
 Kaprio, J. 180, 217
 Karonen, Sirkka-Liisa 384, 385
 Karvonen, Sakari 137, 138, 320
 Kaste, Markku 284, 398, 400
 Kasurinen, Veikko 70, 71, 80
 Katajainen, Antero 257
 Kaukinen, Kari 258
 Kaukonen, Olavi 181
 Kautiainen, Markku 200
 Kautto, Anna-Liisa 252
 Kelly, D. 365
 Kervinen, Juha-Pekka 72
 Kervinen, K. 368, 369, 370
 Keso, Lauri 182, 221
 Kesti, Kirsti 169
 Kesäniemi, Y. Antero 294, 368, 369, 370
 Keto, Anders 266
 Keto, Pekka 388
 Keup, Wolfram 117
 Kiianmaa, Kalervo 37, 183, 184, 289, 371, 372, 373
 Kinnunen, Pekka 185
 Kirsi, Tapio 259, 260
 Kiviaho, Pirkko 253
 Kivivuori, Janne 306
 Klinge, Renne 19
 Koistinen, Paavo 186
 Koivisto, V. A. 401
 Koivula, Timo 120, 366, 367, 379, 411, 412, 414, 417, 418, 419, 420, 421, 422
 Kokkonen, Sari 250
 Kontula, Kimmo 358
 Kontula, Osmo 320, 348
 Koponen, H. 374
 Korhonen, Heikki J. 341, 351
 Korpi, Esa 165, 166, 187, 375, 376, 426, 427, 428
 Korri, Ulla-Mari 377
 Kortelainen, Marja-Leena 363, 378
 Kortteinen, Timo 73
 Korttila, K. T. 390, 399
 Koskela, Jyrki 188
 Koskela, Kaj 339
 Koskenvuori, M. 180, 217
 Koski, Heikki 38, 39, 40, 41
 Koski-Jännes, Anja 170, 189
 Koskinen, L. 379
 Koskinen, Pekka 290, 380, 381, 382, 406
 Koulumäki, M. 375
 Kouri, Ilkka 139
 Kumpusalo, Esko 190
 Kupari, Markku 381, 382
 Kuuskoski, Eeva 191
 Kyllönen, Jyrki 192
 Kylmälahti, Jouni 239, 240
 Kyröläinen, Risto 261, 332, 333, 334, 335
 Källström, Kent 262
 Kärkkäinen, P. 356, 383
 Kääriäinen, Juha 111
 Lahti, Marja-Leena 112
 Lahtinen, Eero 307
 Laine, Matti 193, 270
 Laine, Terhi 5
 Laippala, P. 409, 416, 420
 Laitinen, Kalevi 384, 385, 386, 387, 388, 430
 Lamberg-Allardt, Christel 384, 385
 Lamminpää, A. 389
 Laukka, S. 353
 Laustiola, K. 398
 Lehto, Juhani 172, 194, 195, 196, 219, 230, 271, 327
 Lemmens, Paul 104
 Levola, Tiina 252
 Lichtor, J. L. 390
 Lieber, C. S. 405
 Liljenberg, Johan 197
 Lim, R. T. 405
 Lindblom, Bengt 198
 Lindroos, Peter 266
 Lindros, Kai O. 356, 391, 392, 403, 431
 Lindstedt, Jukka 272
 Linnoila, M. 360
 Lister, R. G. 360
 Long, J. P. 365
 Loranger, M. S. 302
 Louhelainen, Pekka 20
 Lund, Tore 199
 Luurila, J. 406
 Lähteenmaa, Jaana 140
 Löf, Pehr 200
 Maidell, Hanna Helena 241
 Malizia, G. 365
 Manninen, Tuija 336
 Mattila, J. 267
 Maz, V. N. 353
 Melamies, L. 417
 Mezey, E. 365
 Mielonen, Arja 201
 Miettinen, T. A. 397
 Mikkonen, Risto 337
 Mippel, Helmuth 392
 Moilanen, Irma 330
 Moilanen, Merja 202
 Montonen, Marjatta 308
 Montonen, Pirjo 309
 Murto, Lasse 203, 242, 243, 244
 Muuronen, A. 398

- Myllykangas, Markku 338
 Mäkelä, Klaus 43, 44, 111, 204, 205, 206
 Mäkelä, Rauno 292, 414, 421, 422
 Mäki, Tiina 358
 Mäkinen, J. 356
 Mäntysaari, Mikko 207
 Mörsky, P. 417
 Niemelä, Eeva-Liisa 113
 Niemelä, Jorma 244
 Niemelä, Onni 393, 394, 395, 396, 419
 Niemi, Iiris 114
 Nikkilä, K. 397
 Nikkilä, M. 414
 Nissinen, Aulikki 338
 Nordback, M. 366, 367
 Numminen, H. 398
 Nuorvala, Yrjö 208
 Nuotto, E. J. 267, 399
 Nupponen, Ritva 319
 Ohlsson, Tordh 222
 Orkamo, Jarmo 310
 Orrego, H. 365, 396
 Oscarsson, Lars 14
 Ovaska, Irma 349
 Paakkanen, Pirjo 209
 Paaso, Kari 45, 46
 Paavola, Meri 339
 Pagliaro, L. 365
 Pahlen, Bettina von der 254
 Pakaslahti, Riitta 310
 Pakkasvirta, Juha 340
 Palo, J. 406
 Palomäki, Heikki 400
 Paltschik, Anna 160
 Parkkila, Seppo 395
 Partanen, Juha 7, 47, 115, 116
 Pehkonen, Juhani 48
 Peltola, Päivi 311
 Peltonen, Matti 21, 22, 23
 Peltoniemi, Jyri 282
 Peltoniemi, Teuvo 280
 Penttilä, Kai E. 392, 403, 431
 Pihlström, Sami 142
 Piirainen, Keijo 210, 211
 Piispa, Matti 49
 Pirttijärvi, Eero 212
 Pitkäjärvi, Timo 120, 413, 414, 421, 422
 Pitkänen, Terhi Tuuli 255
 Plant, Martin 117
 Poikola, Leena 256
 Poikolainen, Kari 213, 293
 Popham, R. E. 365
 Porkka-Heiskanen, Tarja 187
 Poynard, M. 365
 Puhakainen, I. 401
 Pulkkinen, Marja 214
 Pulkkinen, Osmo 94
 Puska, Pekka 282, 341, 351
 Pyörälä, Eeva 143, 144
 Päivärinta, P. 375
 Päivölä, Jouni K. 95
 Pösö, Reeta A. 402, 403
 Pöysä, Toivo 44
 Rahkonen, Ossi 137
 Raivio, Kari 216, 312
 Rantakallio, Paula 330
 Ratinen, Auli 214
 Rautiainen, Juha-Matti 342
 Riekkinen, P. J. 374
 Rimpelä, Arja 132, 133, 138, 145, 320
 Rimpelä, Matti 138, 145, 320, 343
 Riska, Elianne 344
 Risteli, J. 396
 Risteli L. 396
 Roine, R. P. 361, 404, 405, 406
 Romanov, K. 180, 217
 Rose, R. J. 180, 217
 Rosenberg, Thomas 218
 Rosenqvist, Pia 8, 158, 159, 161
 Rönnberg, Sten 170
 Saari, Kari 313
 Saarinen, Erja 345
 Saarni, M. 409
 Saarnio, Pekka 219, 220, 268
 Saarto, Ari 263
 Sairanen, Petri 293
 Saito, T. 371
 Salaspuro, Mikko 221, 258, 287, 361, 365, 383, 406, 407
 Salmela, K. 361, 406
 Salo, Maija 51, 74
 Salo, Petri-Jukka 96
 Salomaa, Jukka 76, 118, 119
 Salonen, Iiris 408
 Sarvanti, Tapani 52, 346
 Savela, Jaana 275
 Savolainen, Markku J. 294, 368, 369, 370
 Schmidt, W. 365
 Seppä, Kaija 120, 379, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422
 Seppälä, E. 398
 Sigvardsson, Sören 222
 Sillanaukee, Pekka 120, 366, 367, 379, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423
 Sillanpää, Merja 97
 Simpura, Jussi 24, 121, 122, 128, 314
 Sinclair, J. D. 364, 372
 Siurala, Lasse 140
 Sjöblom, Tarja 2
 Sjöholm, B. 375
 Smith, G. 286
 Soikkeli, Markku 98
 Soininvaara, Osmo 75
 Somervuori, Antti 76
 Stenius, Henrik 25
 Stenius, K. 372
 Stenius, Kerstin 223, 224, 225, 264
 Stolte-Heiskanen, Veronica 9
 Sulkunen, Pekka 10, 11, 54, 123, 315
 Summa, Hilka 245
 Suokas, Antti 382, 406
 Suoniemi, Ilpo 78
 Suoninen, Lea 226
 Supponen, Jarmo 347
 Sutinen, Liisa 316
 Säilä, Sirkka-Liisa 64, 65, 81, 227, 228, 229, 276, 277
 Tabakoff, Boris 359
 Takala, Jukka-Pekka 230, 231
 Tanikawa, K. 365
 Taskinen, M. R. 430
 Tauru, Anitta 317
 Tauru, Eero 317
 Tigerstedt, Christoffer 56, 57, 58, 79
 Tikkanen, J. 424
 Tikkanen, Jorma 339
 Tikkanen, M. 370
 Tirkkonen, Jarko 348
 Tolvanen, Marika 26
 Tourunen, Jouni 232, 278, 295
 Tunninen, Riitta 384, 385
 Tuomala, Matti 78
 Tuominen, Kristina 425, 426, 427
 Tuominen, Tauno A. 99
 Tuomola, Pekka 349
 Turkka, J. 360
 Twerski, Abraham J. 233
 Tähtelä, Riitta 384
 Törnqvist, Birgitta 222
 Törnström, Mika 350
 Urponen, Helka 319

Uusi-Oukari, M. 428
 Wahlfors, Lennart 100, 101
 Vapaatalo, H. 398
 Vartiainen, Erkki 341, 351
 Vartiainen, Juha-Pekka 234
 Weckroth, Klaus 27, 235, 269
 Vertio, Hannu 236
 Widenius, Tom 296
 Vilpo, J. 423
 Vilpo, L. 423
 Vilska, J. 389

Winell, Klas 338
 Virtanen, Matti 12, 60, 61, 80,
 109
 Vuorio, Ulla 169
 Vuoristo, M. 429
 Väisänen, Mika 139
 Välimäki, Matti 384, 385, 386,
 387, 388, 429, 430
 Yki-Järvinen, H. 401
 Ylikahri, Reino 289, 358, 373,
 376, 384, 385, 429, 430

Ylikorkala, Olavi 394
 Yrjönen, Pentti 237
 Yuan, Cai 431
 Zacny, J. 390
 Åback, Maria 199
 Åkerman, K. E. 357
 Öst, Björn 254
 Österberg, Esa 35, 36, 42, 62,
 63, 64, 65, 69, 81, 102, 103,
 117, 124, 125, 126, 127, 128,
 279, 297

INFORMATIIKKA JA BIBLIOGRAFIAT
 INFORMATION SCIENCE AND BIBLIOGRAPHIES

1. Ahlström, Salme. Uutisia ICAA:sta. Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 228–229.

2. Heinonen, Jarmo & Sjöblom, Tarja. Alkoholikirjallisuus Suomessa 1990. Alcohol studies in Finland 1990. Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, p. 139–161.

3. Hentilä, Jorma. Ett forum för vetenskaplig och politisk debatt. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, s. 1–2.

4. Hentilä, Jorma. Uusin ilme, entisin linjat. Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 1–2.

5. Laine, Terhi (toim.). Alkoholista a:sta ö:hön. Helsinki: Nuorisokasvatusliitto r.y., 1991. 91 s.: kuv. ISBN 951-96245-0-3 (nid.)

6. NAD – vitalt centrum för tvärvetenskapliga kontakter inom alkohol- och drogområdet. Nordisk medicin, 1991. Vol. 106, no. 12, s. 323.

7. Partanen, Juha. Kolmas metsästys. Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, s. 280–283.

8. Rosenqvist, Pia. Harold Holder och preventiv amerikansk alkoholforskning. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 113–115.

9. Stolte-Heiskanen, Veronica. Säätiöt Suomen tieteessä ja tutkimuspolitiikassa (The role of science foundations in research policy and science. English summary). Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, p. 23–31.

10. Sulkunen, Pekka. De stora projektens död (The end of the Great Projects. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 4, p. 208–220.

11. Sulkunen, Pekka. Suurten projektien loppu (The end of great projects. English summary). Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, p. 165–177.

12. Virtanen, Matti. Kokeilujen aika on ohi (Salme Ahlström haastateltavana). Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 222–224.

HISTORIA, ALKOHOLIKULTTUURI JA PERINNE
 HISTORY, ALCOHOL CULTURE AND TRADITION

13. Apo, Satu. Olut, viina ja myyttinen fantasia: alkoholijuomien synty suomalaisen kansanperinteen mukaan. Teoksessa: Pekka Laaksonen & Sirkka-Liisa Mettomäki (toim.). Kolme on kovaa sanaa: kirjoituksia kansanperinteestä. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. Kalevalaseuran vuosikirja; 1991, 71. S. 7–28. ISBN 951-717-681-3. ISSN 0355-0311

14. Bergmark, Anders & Oscarsson, Lars. Kultursociologiskt perspektiv på alkoholproblem. Recension av: Pertti Alasuutari. Desire and craving. Studies in a cultural theory of alcoholism. Dissertation. University of Tampere, 1990. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 107–109.

15. Engberg, Olof. En säregen historia om Knipan och dess omgivning. s.l.: Eget förlag, 1991. 31 s.: kuv. ISBN 952-90-2822-9 (nid.)

16. Holmila, Marja. Med yxor och tårar mot spriten. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 6, s. 368–369.

17. Häkkinen, Ismo (toim.). Valon ja varjon vuosikymmen: talous- ja sosiaalishistorian opiskelijoiden kirjoituksia 1930-luvun Suomesta. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1991. 103 s. ISBN 951-45-5913-4

18. Jylhä, Marja. Intiaanien viinapää. Alkoholipoliitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, s. 284.

19. Klinge, Renne. Kieltolaki ja ulkomaankaup-

papolitiikka. Teoksessa: Ismo Häkkinen (toim.). Valon ja varjon vuosikymmen. Talous- ja sosiaali-historian opiskelijoiden kirjoituksia 1930-luvun Suomesta. Helsingin yliopiston talous- ja sosiaali-historian laitoksen tiedonantoja; 1991, 25. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1991. S. 89–103.

20. Louhelainen, Pekka. Vettä, viiniä vai väke-viä? Neuvoa-antava kansanäänestys 29.–30. 12. 1931 kieltolain kohtalon kiirehtijänä. Tampere: Tampereen yliopisto, 1991. 240 s. ISBN 951-44-3025-5

21. Peltonen, Matti. Kieli vai kulttuuri? Väittely ”suomalaisesta viinapäätä” keväällä 1948 (Language or culture? The dispute on the poor ability of the Finns to carry liquor in 1948. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, p. 8–22.

22. Peltonen, Matti. Vetande, makt, sociologi. Debatten 1948 mellan Veli Verkko och Pekka Kuusi om ”det finska ölsinnet” (Knowledge, power, sociology. A dispute in 1948 on the poor ability of the Finns to carry liquor. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 4, p. 221–237.

23. Peltonen, Matti. Vetande, makt, sociologi: debatten mellan Veli Verkko och Pekka Kuusi om ”det finska ölsinnet” våren 1948. I boken: Anders Gustavsson (red.). Alkoholister och nykterister. Uppsala: Uppsala universitet, 1991. S. 137–167. ISBN 91-506-0879-7

24. Simpura, Jussi. Kuka päättää, mitkä ovat sosiaalisia ongelmia? Sosiaalinen aikakauskirja, 1991. Vol. 85, no. 1, s. 5–14.

25. Stenius, Henrik. Att förklara frivilligorgani-sationernas nationella särdrag. I boken: Anders Gustavsson (red.). Alkoholister och nykterister. Uppsala: Uppsala universitet, 1991. S. 129–136. ISBN 91-506-0879-7

26. Tolvanen, Marika. Kansanraittiuutta Karhu-viinalla. Kieltolain vastaisen keskustelun ja alko-holipolitiikan henki 1930-luvun alun Suomessa. Teoksessa: Ismo Häkkinen (toim.). Valon ja varjon vuosikymmen. Talous- ja sosiaalihistorian opiske-lijoiden kirjoituksia 1930-luvun Suomesta. Hel-singin yliopiston talous- ja sosiaalihistorian laitok-sen tiedonantoja; 1991, 25. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1991. S. 65–88.

27. Weckroth, Klaus. Naurakaamme I & II. Al-koholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2 & 3, s. 98–102 & 211–215.

koholiolojen kehityksestä vuonna 1990. Helsinki: Oy Alko Ab. 45 s. ISSN 0356-2166

29. Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkohollägets utveckling år 1990. Helsing-fors: Oy Alko Ab. 45 s. ISSN 0356-2174

30. Hakala, Juhani. Keskiolut kunnaan! Alko-holipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 103–107.

31. Hentilä, Jorma. Alko viipaleiksi ja yksityi-sille? Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 69–70.

32. Hentilä, Jorma. Kuuluuko Alkon tutkia ja tiedottaa? Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, s. 233–235.

33. Hentilä, Jorma. Noidankehä? Alkoholipoli-tiikka, 1991. Vol. 56, No. 5, s. 295–296.

34. Holmila, Marja. Public attitudes towards the 1985 Alko strike. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 57–67.

35. Horverak, Øyvind & Österberg, Esa. Alko-holijuomien hinnoittelu ja verotus Pohjoismaissa (The prices of alcoholic beverages in the Nordic countries. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, p. 236–254.

36. Horverak, Øyvind & Österberg, Esa. Nor-disk alkoholpolitikk og det framtidige Europa (Nordic alcohol policy and the Europe of the future. English summary). Nordisk medicin, 1991. Vol. 106, no. 12, p. 321–323.

37. Kiianmaa, Kalervo. Mureniko mietolinja? Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 336–337.

38. Koski, Heikki. Den europeiska integrati-onen och den finska alkoholpolitiken (European in-tegration and Finnish alcohol policy. English sum-mary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, p. 10–14.

39. Koski, Heikki. Toimintaympäristömme on nopeasti muuttumassa. Pulloposti, 1991. No. 8, s. 12–13.

40. Koski, Heikki. Yhdentyvän Euroopan pai-neet ja suomalainen alkoholi- ja päihdepolitiikka. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 3–7.

41. Koski, Heikki. Yhdentyvän Euroopan pai-neet suomalaiselle alkoholi- ja päihdepolitiikalle. Suomen Poliisi-lehti, 1991. Vol. 71, no. 1, s. 12–15.

42. Lakkotutkimus kumoa rusinapullateorian (Esa Österberg haastateltavana). Tiimi, 1991. No. 5, s. 20–21.

43. Mäkelä, Klaus. Public attitudes towards the 1972 Alko strike. In: Esa Österberg Esa & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with de-creased availability of alcoholic beverages: Finn-ish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki:

The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 45–55.

44. Mäkelä, Klaus & Pöysä, Toivo. The 1972 Alko strike, home-made alcohol and illicit trade. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 69–79.

45. Paaso, Kari. Alkoholilakimme EY:n puristuksessa. Poliisimies, 1991. No. 10, s. 6–7.

46. Paaso, Kari (koonnut). Alkoholisäädestö. 4. p. Helsinki: Restamark, 1991. 284 s. ISBN 951-9184-38-x

47. Partanen, Juha. Press coverage of the 1985 Alko strike. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 23–38.

48. Pehkonen, Juhani. Alkoholin käyttö, alkoholipolitiikka ja kansalaismielipide 1990. Kenttätöaika: 15.–19.6.1990 ja 17.–21.8.1990. Aineisto edustaa 15–65-vuotiasta väestöä Ahvenanmaan ulkopuolella. Helsinki: Suomen Gallup Oy, 1990. 124 s.: taul. + liitt.

49. Piispa, Matti. Alkoholiliberalismin suuri linja: tutkimus lehdistön alkoholipoliittisista kannanotoista. Tampere: UKK-instituutti, 1991. 68 s. ISBN 951-9101-10-1

50. Päihdepoliittinen kannanotto. s.l.: Kirkon diakoniatyön keskus, 1991. 4 s.

51. Salo, Maija. Effects of the strike on recorded alcohol consumption. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 39–44.

52. Sarvanti, Tapani. Pitäisikö kansa vaihtaa? Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 52–55.

53. Statsrådets berättelse till riksdagen om rusmedelslägets utveckling år 1990. Helsingfors: Statsrådet, 1991. 45 s. ISSN 0786-1753

54. Sulkunen, Pekka. Lauantaina Alkoon. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 216.

55. Tampereen kaupungin alkoholipoliittinen suunnitelma. Tampere: Tampereen kaupungin raittius- ja päihdeasiain neuvottelukunta, 1991. 67 s. ISSN 0355-2780

56. Tigerstedt, Christoffer. EG, kvinnor och socialpolitik. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, s. 47–48.

57. Tigerstedt, Christoffer. Alkohol och folkhälsa, alkoholpolitik och folkhälsa. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 297–298.

58. Tigerstedt, Christoffer. The European Community and the alcohol policy dimension. Contemporary Drug Problems, 1990. Vol. 17, no. 4, p. 461–479.

59. Valtioneuvoston kertomus eduskunnalle päihdeolojen kehityksestä vuonna 1990. Helsinki: Valtioneuvosto, 1991. 45 s. ISSN 0786-1745

60. Virtanen, Matti. Alkon kaksinaisuus. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 163–164.

61. Virtanen, Matti. Om alkoholmonopolets roll – Alkos Janusansikte. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 296–297.

62. Österberg, Esa. Current approaches to limit alcohol abuse and the negative consequences of use: A comparative overview of available options and an assessment of proven effectiveness. In: The negative social consequences of alcohol use. Expert meeting. Oslo, 27–31 August 1990. Oslo: Norwegian Ministry of Health and Social Affairs, 1991. P. 266–299.

63. Österberg, Esa. Kulutuksen seuranta tukee alkoholiolojen säätelyä. Sosiaalinen aikakauskirja, 1991. Vol. 85, no. 3, s. 12–16.

64. Österberg, Esa & Säilä, Sirkka-Liisa. The effects of the 1972 and 1985 Finnish alcohol retail outlet strikes. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 191–201.

65. Österberg, Esa & Säilä, Sirkka-Liisa. The logic and design of the Finnish alcohol strike studies. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 11–22.

ALKOHOLITALOUS ECONOMICS OF ALCOHOL

66. Alkoholijuomien mainontaa koskevat ja siihen liittyvät säännökset, määräykset ja ohjeet. Voimassa 1.1.1991. Helsinki: Alko, 1991. 15 s.

67. Halonen, Ilkka. Alkoholivero – haittavero? Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 41–44.

68. Hentilä, Jorma. Alkon teollisuus ei pelkää kilpailua (Erkki Anttila haastateltavana). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, s. 285–288.

69. Horverak, Øyvind & Österberg, Esa. Alkoholprisene i Norden (The prices of alcoholic beverages in the Nordic countries. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 3, p. 127–142.

70. Kasurinen, Veikko. Yrityksen yhteiskunnal-

lisen laskentatoimen mittaamiskokeilu: sovellus alkoholitalouteen Suomessa. Akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto. Yrityksen taloustieteen ja yksityisoikeuden laitos, 1991. 222 s.: kuv. Acta Universitatis Tamperensis. Ser A; vol. 318. ISBN 951-44-2913-3 (nid.)

71. Kasurinen, Veikko. Yrityksen yhteiskunnallisen laskentatoimen mittaamiskokeilu – sovellus alkoholitalouteen Suomessa (Corporate social accounting: a measuring experiment – applied to the production, trade and consumption of alcohol in Finland. English summary). Liiketaloudellinen aikakauskirja, 1991. Vol. 40, no. 4, p. 415–421.

72. Kervinen, Juha-Pekka & al. EY:n ankara käsi uhkaa verotonta kauppaa. Talouselämä, 1991. No. 1–2, s. 56–58.

73. Kortteinen, Timo. Alcoholic beverages and agriculture in the European Community. Contemporary Drug Problems, 1990. Vol. 17, no. 4, p. 497–524.

74. Salo, Maija. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen analyysi vuosilta 1969–1988. Helsinki: Alko, 1990. 60 s. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu. Tutkimusseloste; 1990, 15, kesäkuu. ISBN 951-8913-30-7. ISSN 0358-9749 (nid.)

75. Soininvaara, Osmo. Alkoholivero alkoholille – ja vain sille. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 57–59.

76. Somervuori, Antti & Salomaa, Jukka. Alkoholimäärän verottaminen ei ratkaise perusongelmaa. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 117–119.

77. Suomalainen alkoholijuomateollisuus haluaa parantaa kilpailuasemiaan. Hyvä ateria, 1991. No. 5, s. 16–17.

78. Suoniemi, Ilpo & Tuomala, Matti. A note on taxation of alcohol. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1990. 9 p. Taloustieteen laitos. Working paper; 1990, 108. ISBN 951-680-430-6. ISSN 0357-5683 (nid.)

79. Tigerstedt, Christoffer. Vinländerna segrade i skattebataljen. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 6, s. 372–373.

80. Virtanen, Matti. Tohtori Kasurisen malli (Veikko Kasurinen haastateltavana). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 6, s. 423–426.

81. Österberg, Esa & Säilä, Sirkka-Liisa (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. 218 s.: kuv., taul. Volume 40. ISBN 951-9192-49-2. ISSN 0356-2654 (nid.)

82. Ahola, Eija. Uusi keskiluokka löytää ravintolat. Korkki, 1991. No. 1, s. 14–16.

83. Hakala, Juhani. Keskiolutbaarista ravintolaksi. Vitriini, 1991. Vol. 63, no. 4, s. 32–33.

84. Hakala, Juhani. Kommentti Päivölälle. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 342–343.

85. Hakala, Juhani. Tietoja vuoden 1990 anniskelutoiminnasta. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 129–135.

86. Hautamäki, Tiina. Käsityksiä naistarjoilijan työstä. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 81 s.: kuv., taul. + liitt. Sosiologian pro gradu -tutkielma.

87. Heikkilä, Lena. Ala loikkasi, mutta alkoholipolitiikka sipsuttaa. Vitriini, 1991. Vol. 63, no. 1, s. 24–26.

88. Helminen, Rami. Anniskeluelinkeinon kilpailun rajoittamisen vaikutukset. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto. Kansantaloustieteen laitos, 1990. 52 s.

89. Hotelli- ja ravintolaneuvosto r.y. Kannattavuustutkimus 1990. Tunnuslukuja vuodelta 1989. Helsinki: Hotelli- ja ravintolaneuvosto, tutkimusosasto, 1990. 25 s. ISSN 0782-0577

90. Jokinen, Heikki. Ravintolat mullistuksen kourissa. Korkki, 1991. No. 1, s. 4–5.

91. Jokinen, Heikki. Luvat vapautuneet, seuraavatko hinnat perässä? Korkki, 1991. No. 1, s. 8–9.

92. Jokinen, Heikki. Ravintolayrittäjät uskovat kilpailun voimaan. Korkki, 1991. No. 1, s. 6–7.

93. Majoitus- ja ravitsemiselinkeinojen rakennemuutos 80-luvulla. Helsinki: Hotelli- ja ravitsemisalan yrittäjaliitto, 1991. 158 s.

94. Pulkkinen, Osmo. Helsingin anniskelu uudella urilla. Korkki, 1991. No. 1, s. 10–13.

95. Päivölä, Jouni K. Alko ja keskioluen anniskelu. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, No. 5, s. 340–341.

96. Salo, Petri-Jukka. Tarjoilijoiden autostereotyyptit: tutkielma pääkaupunkiseudun tarjoilijoista. Helsinki: Helsingin yliopisto. Sosiaalipsykologian laitos, 1990. 79 s.: liitt. Pro gradu -tutkielma.

97. Sillanpää, Merja. Ravintolan uusi aika. Helsinki: Hotelli- ja ravintolaneuvosto r.y., 1991. 99 s.: kuv., taul. ISBN 952-90-3335-4 (nid.)

98. Soikkeli, Markku. Ravintolan historia on luokkajakojen historiaa. Korkki, 1991. No. 1, s. 25–27.

99. Tuominen, Tauno A. Ravintolarajoituksista eri maissa. Korkki, 1991. No. 1, s. 17–18.

100. Wahlfors, Lennart. Keskioluen myynti kannattaa. Vitriini, 1991. Vol. 63, no. 4, s. 34–35.

101. Wahlfors, Lennart. Työtuntiseurannan tu-

lokset. Anniskeluravintolat ja -hotellit lokakuu 1990. Helsinki: Oy Alko Ab, 1991. 5 s.: kuv., taul. (moniste), Alkoholihallinto-osasto.

ALKOHOLIJUOMIEN KÄYTTÖ, KULUTUS JA HAITAT
ALCOHOL USE, CONSUMPTION AND DAMAGE

102. Ahlström, Salme & Österberg, Esa. ICAA ja KBS kokoontuivat Ruotsissa. Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 350–352.

103. Ahlström, Salme & Österberg, Esa. ICAA och KBS i Sverige. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 308–310.

104. Alanko, Timo. Holländsk metodologi för konsumtionsforskning. Bokrecension av: Paul Lemmens. Measurement and distribution of alcohol consumption. Maastricht: University of Limburg. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 301–303.

105. Alkoholijuomien kulutus vuonna 1990. Helsinki: Alko, Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, 1991. 10 s.

106. Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos. Vuosikertomus 1990. Helsinki: Alko, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 30 s.

107. Alkoholitietoja Pohjoismaista. Helsinki: Alko, Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, 1991. 7 s.

108. Alkoholitutkimussäätiö. Vuosikertomus 1990. Helsinki: Alkoholitutkimussäätiö, 1991. 38 s.

109. Hentilä, Jorma & Virtanen, Matti. Tutkimus ja vaikuttaminen (Research and influence. English summary). Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 357–358.

110. Kuntakohtaiset tilastot 1990. Helsinki: Alko, 1991. 49 s. ISSN 0788-9011

111. Kääriäinen, Juha. Om kvalitativt observationsmaterial. Recension av: Mäkelä Klaus (toim.). Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta (Analysis och tolkning av kvalitativt material). Helsinki: Gaudeamus, 1990. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, s. 44–46.

112. Lahti, Marja-Leena. Juomatapojen alueellinen vaihtelu Suomessa vuonna 1984. Pro gradu. Helsinki: Helsingin yliopisto. Sosiologian laitos, 1990. 116 s. (kansio)

113. Niemelä, Eeva-Liisa. Vanhusten alkoholin käyttö. Kunnallislääkäri, 1991. Vol. 7, no. 5, s. 23–27.

114. Niemi, Iiris & al. Vuotuinen ajankäyttö. Ajankäyttötutkimuksen 1987–88 taulukot. Helsinki: Tilastokeskus, 1991. 107 s.: taul. + liitt. Tutkimuksia 183 b. ISBN 951-47-4593-0. ISSN 0355-2071 (nid.)

115. Partanen, Juha. Den tredje jakten. Lectio praecursoria vid Helsingfors universitets statsvetenskapliga fakultetet den 1.6.1991. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 289–293.

116. Partanen, Juha. Sociability and intoxication: alcohol and drinking in Kenya, Africa, and the modern world. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. 295 s.: taul. The Finnish Foundation for Alcohol Studies; vol. 39. Dissertation. ISBN 951-9192-48-4. ISSN 0356-2654 (nid.)

117. Plant, Martin & Goos, Cees & Keup, Wolfgang & Österberg, Esa (eds.). Alcohol & drugs: research and policy. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1990. 185 s.: kuv., taul. ISBN 0-7486-0113-9 (sid.)

118. Salomaa, Jukka. Alkoholin kulutus eräissä OECD-maissa vuosina 1960–1988. Helsinki: Alko, 1990. 120 s. + liitel. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu. Tutkimusseloste; 1990, 16, lokakuu. ISBN 951-8913-36-6 (nid.)

119. Salomaa, Jukka. Alkoholijuomien kulutus OECD-maissa. Hinnatko taso- ja rakenne-erojen syy? (Alcohol consumption in the OECD. Do prices explain differences in level and structure? English summary.) Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 1, p. 32–40.

120. Seppä, Kaija & Sillanaukee, Pekka & Pitkäjärvi, Timo & Koivula, Timo. Keski-ikäisten miesten alkoholinkäyttötavat. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 26, s. 2403–2404.

121. Simpura, Jussi. Hur dricker finlandssvensken? (Drinking patterns among the Swedish speaking population of Finland. English summary.) Finska läkaresällskapet handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 168–170.

122. Simpura, Jussi. Studying norms and contexts of drinking. Contemporary Drug Problems, 1991. Vol. 18, no. 3, p. 477–498.

123. Sulkunen, Pekka. Kevyt ja raskas mieli. Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 6, s. 421–422.

124. Österberg, Esa. Finlande. Dans: Martin Plant (ed.). Les problèmes liés à la consommation d'alcool dans les groupes à haut risque. Copenhague: Organisation mondiale de la santé. Bureau régional de l'Europe, 1990. P. 67–79.

125. Österberg, Esa. Finlândia. V knige: Martin Plant (pod.red.). Problemy, svjazannye c potrebleniem alkogolja, v gruppah vysokogo riska. Kopenhagen: Vsemirnaja organizatsija zdavooh-raneniya. Evropeiskoe regionalnoe bjuro, 1991. S. 49–66.

126. Österberg, Esa. Finnland. Aus: Martin Plant (red.). Alkoholbedingte Probleme bei Risikogruppen. Kopenhagen: Weltgesundheitsorga-

nisation. Regionalbüro für Europa, 1991. S. 68–84.

127. Österberg, Esa. Household stocks of alcoholic beverages in Finland. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 81–91.

128. Österberg, Esa & Simpura, Jussi & Haavisto, Kari. Effects of the 1985 Alko strike on acquisition of alcohol and on drinking frequency. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 93–103.

129. 1990 Alkoholitilastollinen vuosikirja. Alkoholstatistisk årsbok. Alcohol statistical yearbook. Helsinki: Alko, 1991. 107 s. ISSN 0783-1374

NUORET JA ALKOHOLI YOUNG PEOPLE AND ALCOHOL

130. Ahlström, Salme. Nuorten alkoholijuomien hankinta (How the minors obtain alcohol in Finland. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 3, p. 178–186.

131. Ahlström, Salme. Social control of teenage drinking in Finland. Contemporary Drug Problems, 1991. Vol. 18, no. 3, p. 433–451.

132. Ahlström, Salme & Rimpelä, Arja. Har de socioekonomiska skillnaderna i ungdomens alkoholbruk förändrats under åren 1977–91? Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 6, s. 352–356.

133. Ahlström, Salme & Rimpelä, Arja. Ovatko nuorten alkoholin käytön sosioekonomiset erot muuttuneet vuosina 1977–1991? Medic, 1991. No. 2, s. 15–19.

134. Hallman, Maria. Suomalaisten 11–16-vuotiaiden koululaisten tupakointi ja alkoholin käyttö sekä raittiiden ja tosikäyttäjien elämäntyyli. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1991. 81 s.: kuv., taul. + liitt. Terveyskasvatuksen tutkielma.

135. Hyvärinen, Matti. ”Stora uppgifter väntar oss, skall vi gå på öl?” Alkoholen i finska studentaktivisters politiska biografier (Alcohol in the political career of Finnish student movement activists. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, p. 268–280.

136. Iso-Ahola, Seppo & Crowley, Edward D. Adolescent substance abuse and leisure boredom. Journal of Leisure Research, 1991. Vol. 23, no. 3, p. 250–271.

137. Karvonen, Sakari & Ahlström, Salme & Rahkonen, Ossi. Nuorten alkoholin käyttö lääneittäin vuosina 1977–1987 (Adolescents' alcohol consumption by province in 1977–87. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 5, p. 297–305.

138. Karvonen, Sakari & Rimpelä, Arja & Rimpelä, Matti. Tupakka, alkoholi ja huumeet – kohti moderneja käyttötapoja? Teoksessa: Jaana Lähteenmaa & Lasse Siurala (toim.). Nuoret ja muutos. Tilastokeskus, tutkimuksia 177. Helsinki: Tilastokeskus, 1991. S. 147–154.

139. Kouri, Ilkka & Väisänen, Mika. Turkulaisten nuorten alkoholinkäyttö ja tupakointi. Teoksessa: Erkki Asp & Pekka Hakkarainen (toim.). Erilaisuus ja kontrolli. Tutkimuksia sosiaalisista ongelmista ja sosiaalisesta kontrollista. Turun yliopisto. Sosiologian tutkimuksia. Sarja B; 1991, 22. Turku: Turun yliopisto, 1991. S. 9–33.

140. Lähteenmaa, Jaana & Siurala, Lasse (toim.). Nuoret ja muutos. Helsinki: Tilastokeskus, 1991. 211 s. Tilastokeskus. Tutkimuksia; 1991, 177. ISBN 951-47-4309-1. ISSN 0355-2071 (nid.)

141. Nuorisokomitea -90: nuoret 1990-luvulla: nuorisopoliittinen toimenpideohjelma. Helsinki: Opetusministeriö, 1991. 186 s. Komiteanmietintö 1991:7. ISBN 951-47-3807-1

142. Pihlström, Sami. Nuoren humala – retki aikuisuuteen? Terveys 2000, 1991. No. 8, s. 44–45.

143. Pyörälä, Eeva. Kauppaoppilaiden suomalainen ja espanjalainen humala (Finnish and Spanish drunkenness among commercial college students. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, p. 71–79.

144. Pyörälä, Eeva. Nuorten aikuisten juomakulttuuri Suomessa ja Espanjassa (Drinking culture among young adults in Finland and Spain. English summary). Helsinki: Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 165 s.: taul. Tutkimusseloste 183. ISBN 951-9192-47-6. ISSN 0356-8113 (nid.)

145. Rimpelä, Arja & Rimpelä, Matti & Ahlström, Salme & Honkala, Eino. Nuorison terveytavat muuttuvat. Sosiaalinen aikakauskirja, 1991. Vol. 85, no. 3, s. 21–24.

NAISET JA ALKOHOLI WOMEN AND ALCOHOL

146. Aaltonen, Iris. AA:laisten naisten ja miesten kirjoitusten vertailu (A comparison between writings by male and female AA members. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, p. 88–97.

147. Apo, Satu. Kvinnorna och alkoholen i den

finska agrarkulturen: "Traditionellt drickande" som modell. I boken: Anders Gustavsson (red.). Alkoholister och nykterister. Uppsala: Uppsala universitet, 1991. S. 169–177. ISBN 91-506-0879-7

148. Borg, Kerstin. Kvinnor som missbrukare (Women as abusers. English summary). Finska läkaresällskapets handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 174–177.

149. Fabrizio, Tuula. Women, youth and alcohol. Nordisk Medicin, 1991. Vol. 106, no. 12, p. 328–329.

150. Haavio-Mannila, Elina. Kollegers och familjemedlemmars inverkan på kvinnors alkoholkonsumtion. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 153–175. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

151. Hayter, Dianne. Book review: Elina Haavio-Mannila (ed.). Women, alcohol and drugs in the Nordic countries. British Journal of Addiction, 1990. Vol. 85, no. 10, p. 1358–1359.

152. Holmila, Marja. Kvinnliga storkonsumenter i Helsingforsregionen. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 137–152. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

153. Holmila, Marja. Storkonsumerande kvinnors upplevelse av social kontroll (Social control experienced by heavy drinking women. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 3, p. 153–164.

154. Jaakkola, Kirsti. Päihteetön raskaus lapsen parhaaksi. Tutkimus päihteiden käytön yleisyydestä raskauden aikana ja siihen yhteydessä olevista tekijöistä (Sober pregnancy for child's well. English summary). Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto, 1991. 43 s. ISSN 0780-234x

155. Järvinen, Margaretha. Berusade kvinnor – ett samhällsproblem. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 67–84. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

156. Järvinen, Margaretha. Då en kvinna dricker. Recension av: Irja Hyttinen. Kun nainen juo. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1990. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, s. 46–47.

157. Järvinen, Margaretha. Kontrollerade kontrollörer (The controlled controllers – women, men and alcohol. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 3, p. 143–151.

158. Järvinen, Margaretha & Rosenqvist, Pia. Inledning. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 7–18. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

159. Järvinen, Margaretha & Rosenqvist, Pia (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. 244 s. NAD-publikation nr 20. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024 (nid.)

160. Paltschik, Anna. Moderskap, alkohol, kvinnor och kontroll. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 234–236. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

161. Rosenqvist, Pia. Kvinnor och män i AA och Al-Anon. I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 176–193. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

ALKOHOLISMI ALCOHOLISM

162. Ahlström, Salme. Hoito ja tutkimus. Tiimi, 1991. No. 5, s. 3.

163. Ahlström, Salme & Haavisto, Kari. The 1985 Alko strike and admissions to withdrawal units. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 179–189.

164. Ahola, Riku. Päihdehuoltolaki ja pakko-hoidon edellytykset: rikollisuuden tutkielma. Projekt: Rikosoikeus riski- ja tietoyhteiskunnassa. Helsinki: Helsingin yliopisto. Rikos- ja prosessioikeuden laitos, 1991. 78 s.

165. Alasuutari, Pertti & Korpi, Esa. Vad är alkoholism? Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 92–97.

166. Alasuutari, Pertti & Korpi, Esa. Keskustelua alkoholismista. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 110–116.

167. Alén, Iris. Potilaan läheisen huomioon ottaminen Kyläsaaren hoitolaitoksen katkaisuhoidossa. Helsinki: Helsingin kaupunki. Sosiaalivirasto, 1990. 37 s. + liitel. Helsingin kaupungin sosiaaliviraston julkaisusarja. b; 1990, 5. ISSN 0785-7756 (nid.)

168. Arminen, Ilkka. Outline for comparative analyses of AA life stories: a research note. *Contemporary Drug Problems*, 1991. Vol. 18, no. 3, p. 499–523.

169. Auvinen, Anja & Kesti, Kirsti & Vuorio, Ulla. Tuulikaapista a-klinikalle: sosiaalityön tutkiva kehittäminen -projektin raportti. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 81 s. Sosiaali- ja terveyshallitus. Raportteja; 1991, 11. ISBN 951-47-4564-7. ISSN 0788-7191 (nid.)

170. Edwards, Griffith. Book review: Fanny Duckert & Anja Koski-Jännes & Sten Rönnerberg (eds.). *Perspectives on controlled drinking*. *British Journal of Addiction*, 1990. Vol. 85, no. 10, p. 1359.

171. Ekholm, Hannu. Act now and 2002 too: päihderippuvuudesta toipuminen on mahdollista. Helsinki: Myllyhoitoyhdistys, 1991. 111 s. ISBN 952-9650-00-0

172. Eskola, Antti. Professionaalisen toiminnan rajoista (Kirjallisuusarvointi teoksesta: Juhani Lehto. Juoppojen professionaalinen auttaminen. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. Väitöskirja). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 225–226.

173. Eskola, Antti. Saako ihmistä halventaa? *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 339.

174. Heinonen, Jukka. Rattijuoppojen hoidon mahdollisuuksista (Om möjligheter att vårda rattfyllerister. *Svenskt sammandrag*). Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 1991. 90 s.: taul. Kehittämisosaston julkaisuja; 1991, 8. ISBN 951-47-5683-5. ISSN 0788-3544 (nid.)

175. Hemánus, Pertti. Matti-myytit. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 220–221.

176. Hiltunen, Anja. Likolahdessa eletään omaehtoista elämää vankan tuen turvin. *Sosiaaliturva*, 1991. Vol. 79, no. 7, s. 299–300.

177. Häkkinen, Sointu. Suomalaiset kadunmiehet Tukholmassa. *Tiimi*, 1991. No. 3–4, s. 6–9.

178. Joukamaa, Matti. Suomalaisten vankien terveys. *Turku: Turun yliopisto*, 1991. 230 s.: taul. + liitt. *Kansanterveystieteen julkaisuja* m 107/91. ISBN 951-45-5774-3. ISSN 0355-7979 (nid.)

179. Järvi, Timo. Juoppojen raittiusyhdistys hankki oman rivitalon. *Suomen kunnat*, 1991. No. 12, s. 34–35.

180. Kaprio, J. & Rose, R. J. & Romanov, K. & Koskenvuo M. Genetic and environmental determinants of use and abuse of alcohol: The Finnish twin cohort studies. *Alcohol and Alcoholism*, 1991. Suppl. 1, p. 131–136.

181. Kaukonen, Olavi. Kuntoutuslainsäädäntö kehittyä, kehittykö päihdehuollon kuntoutus? *Medic*, 1991. No. 2, s. 8–10.

182. Keso, Lauri. Satunnaistettu alkoholistien

hoitotulostutkimus – käytännön kokemuksia. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti*, 1991. Vol. 28, no. 3, s. 245–249.

183. Kiianmaa, Kalervo. Baksmälla, beroende och lustgas. *Nordisk alkoholtidskrift*, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 112–113.

184. Kiianmaa, Kalervo. Ilokaasua. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 108–109.

185. Kinnunen, Pekka. Päihdehuollon markkinallinen itsepuolustus. *Sosiaaliturva*, 1991. Vol. 79, no. 14, s. 694–596.

186. Koistinen, Paavo. Hoidon jatkuvuudesta päihdeongelmissa. *Medic*, 1991. No. 2, s. 20–21.

187. Korpi, Esa & Porkka-Heiskanen, Tarja. Aivotutkijat alkoholismista. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 2, s. 125–126.

188. Koskela, Jyrki. Alkoholismin hoito laitoksessa. *Medic*, 1991. No. 2, s. 13–14.

189. Koski-Jännes, Anja. Sekoittavien tekijöiden hallinta kokeellisessa hoitotutkimuksessa. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti*, 1991. Vol. 28, no. 3, s. 231–238.

190. Kumpusalo, Esko. Sosiaalinen tuki, huolenpito ja terveys. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. 140 s. Raportteja; 1991, 8. ISSN 0788-7191

191. Kuuskoski, Eeva. Kuntoutuksuudistus tehostaa päihdehuoltoa. *Medic*, 1991. No. 2, s. 6–7.

192. Kyllönen, Jyrki. Jämsän a-klinikan johtaja Jorma Salopaju: ”Terveystenhuollolla tärkeä tehtävä osana päihdehuoltoa”. *Sosiaaliturva*, 1991. Vol. 79, no. 1–2, s. 22–24.

193. Laine, Matti. Neuropsykologiska aspekter på kronisk alkoholism (Neuropsychological view on chronic alcoholism. English summary). *Finska läkaresällskapetets handlingar*, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 171–173.

194. Lehto, Juhani (ed.). Deprivation, social welfare and expertise. Helsinki: National Agency for Welfare and Health, 1991. 237 p. National Agency for Welfare and Health, Research reports; 1991, 7. ISBN 951-47-4644-9

195. Lehto, Juhani. Juoppojen professionaalinen auttaminen: tutkimus lääkärien, sosiaalityöntekijöiden ja poliisien juoppouteen kohdistamasta työstä ja siihen kohdistuvien professionaalisuusodotusten vaikutuksesta. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. 232 s. Sosiaali- ja terveyshallitus. Tutkimuksia; 1991, 1. Väitöskirja. ISBN 951-47-4319-9. ISSN 0788-6586 (nid.)

196. Lehto, Juhani & Hänninen, Sakari (toim.). Näkökulmia huono-osaisuuteen 1. Helsinki: Sosiaalihallitus, 1990. 122 s.: taul. Sosiaalihallitus. Julkaisuja; 1990, 16. ISBN 951-47-3913-2 (nid.). ISSN 0357-8593

197. Liljenberg, Johan. Minnesotamodellen vid

alkoholsjukdom – behandling och förändring (The Minnesota model of alcohol disease – treatment and change. English summary). Finska läkaresällskapets handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 179–186.

198. Lindblom, Bengt. Seksuaalivähemmistöt päihdeongelmaisina. Tiimi, 1991. No. 3–4, s. 24–25.

199. Lund, Tore & Åback, Maria & Björkqvist, Stig-Eyrik. Pixnekliniken verksamhet 1987–1990 (The Pixne clinic 1987–1990: some results. English summary). Finska läkaresällskapets handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 193–198.

200. Löf, Pehr & Kautiainen, Markku. Alkoholivård vid Jakobstadsnejdens hälsovårdscentral (Treatment of alcoholics at the district health center of Jakobstad. English summary). Finska läkaresällskapets handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 187–191.

201. Mielonen, Arja. Elämää pienellä eläkkeellä: pultsari on melkoinen selviytyjä (Jouni Kylmälä haastateltavana). Suomen kunnallislehti, 1991. No. 18, s. 18–19.

202. Moilanen, Merja. Minnesotan päihdehuoltoon tutustumassa. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 7, s. 296–298.

203. Murto, Lasse. Huono-osaisimpien päihdeongelmaisten asemasta palvelujärjestelmässä. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 1, s. 45–50.

204. Mäkelä, Klaus. AA-liike yhteiskunnallisena liikkeenä (AA as a social movement. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 2, p. 80–87.

205. Mäkelä, Klaus. Social and cultural preconditions of Alcoholics Anonymous (AA) and factors associated with the strength of AA. Research report. British Journal of Addiction, 1991. Vol. 86, no. 11, p. 1405–1413.

206. Mäkelä, Klaus. The 1972 Alko strike and alcohol-related treatment and welfare services. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 149–157.

207. Mäntysaari, Mikko. Sosiaalibyrokratia asiakkaiden valvojana. Byrokratiatyö, sosiaalinen kontrolli ja tarpeitten sääntely sosiaalitoimistossa. Tampere: Vastapaino, 1991. 293 s. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen tutkimuksia 51. ISSN 0584-1402

208. Nuorvala, Yrjö. Päihteiden sekakäyttöä olisi tutkittava. Dialogi, 1991. No. 1, s. 15.

209. Paakkanen, Pirjo. Juoppouden luokkakartta: keskiluokkaisten ravintola-asiakkaiden alkoholin käyttöä koskevat luokitukset (Classifications concerning drinking used by middle-class tavern

regulars. English summary). Helsinki: Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 72 s.: kuv. Tutkimuslste n:o 184. ISBN 951-9192-50-6. ISSN 0356-8113 (nid.)

210. Piirainen, Keijo. Huoltolan jälkeen: tutkimus alkoholiongelmaisten asiakkaiden suoriutumisesta. Rovaniemi: Lapin korkeakoulu, 1990. 90 s. + liitt., kansio. Sosiaalipolitiikan pro gradu.

211. Piirainen, Keijo. Huoltolan jälkeen (Post-treatment follow-up. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 4, p. 272–279.

212. Piirttijärvi, Eero. Päihdehuolto käännekohtassa. Joitakin A-klinikkoja uhkaa lopettaminen. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 829–830.

213. Poikolainen, Kari. Auttaako juoppouden hoito? Oikeita vastauksia satunnaistetun kontrollidun kokeen avulla. Sosiaaliläketieteellinen aikakauslehti, 1991. Vol. 28, no. 3, s. 239–243.

214. Pulkkinen, Marja & Ratinen, Auli. Sälöönotto päihdehuollon osajärjestelmien asiakasyhteistyön käynnistäjänä. Kuopio: Kuopion yliopisto, 1990. 123 s.: kuv. + liitt., kansio. Sosiaalietieteiden laitos, pro gradu.

215. Päihdehuollon palveluopas 1991. 11. korj. p. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus. VAPK-kustannus, 1991. 67 s. ISBN 951-47-4567-1 (nid.)

216. Raivio, Kari. Juoppojen auttamista ei voi monopolisoida. Dialogi, 1991. No. 1, s. 12–13.

217. Romanov, K. & Kaprio, J. & Rose, R. J. & Koskenvuo, M. Genetics of alcoholism: effects of migration on concordance rates among male twins. Alcohol and Alcoholism, 1991. Suppl. 1, p. 137–140.

218. Rosenberg, Thomas. Jag tillhör, alltså finns jag till. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 6, s. 319–320.

219. Saarnio, Pekka. Ammattiauttajat juoppoja auttamassa. Kirjallisuusarvostelu: Juhani Lehto. Juoppojen professionaalinen auttaminen. Tutkimus lääkärin, sosiaalityöntekijöiden ja poliisien juoppouteen kohdistamasta työstä ja siihen kohdistuvien professionaalisuusodotusten vaikutuksesta. Sosiaali- ja terveyshallituksen tutkimuksia 1/1991. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 7, s. 302.

220. Saarnio, Pekka. Tutkijan päättelyvirheistä kvalitatiivisessa tutkimusprosessissa. Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 327–331.

221. Salaspuro, M. & Keso, L. Alcoholism – treatment and the Minnesota model (letter). Lancet, 1991. Vol. 338, no. 8771, p. 889–890.

222. Sigvardsson, Sören & Ohlsson, Tordh & Törnqvist, Birgitta. Alkoholmissbruk och genetisk arv (Alcohol abuse and genetical inheritance. English summary). Finska läkaresällskapets handlingar, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 164–167.

223. Stenius, Kerstin. AA i Sovjet. Nordisk al-

koholtidskrift, 1991. Vol. 9, no. 2, s. 116.

224. Stenius, Kerstin. Lustgas. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 111–112.

225. Stenius, Kerstin. "The most successful treatment model in the world": introduction of the Minnesota model in the Nordic countries. Contemporary Drug Problems, 1991. Vol. 18, no. 1, p. 151–179.

226. Suoninen, Lea. Järvenpään sosiaalisairaalalla: päihdehuollon tiennäyttäjän lakkauttamisuhan alla. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 21, s. 1093–1094.

227. Säilä, Sirkka-Liisa. Minne selviämään? Tiimi, 1991. No. 6, s. 16–17.

228. Säilä, Sirkka-Liisa. Palvelupisteiden valmius käsitellä päihdeongelmia. Helsinki: Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 77 s. Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, tutkimusseloste; 1991, 185. ISSN 0356-8113

229. Säilä, Sirkka-Liisa. Päihdepalvelujen saatavuus (Availability of alcohol-related services. English summary). Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 4, p. 264–271.

230. Takala, Jukka-Pekka. Professionell hjälp åt drinkare. Bokrecension av: Juhani Lehto. Juoppojen professionaalinen auttaminen (Professional help for drunkards. Dissertation). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 303–305.

231. Takala, Jukka-Pekka. Saako juoppoutta tutkia? Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 338–339.

232. Tourunen, Jouni. Päihtymys ja päivystys päihdehuollossa: neljä selvitystä. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 111 s. Sosiaali- ja terveyshallitus. Raportteja; 1991, 20. ISBN 951-47-4639-2 (nid.)

233. Twerski, Abraham J. Herää ajoissa! Pehmeä sisäänajo kahdentoista askeleen ohjelmaan. Helsinki: Sanomaprint, 1991. 128 s.

234. Vartiainen, Juha-Pekka. Asumisen toinen todellisuus. Arkkitehti, 1991. Vol. 88, no. 7–8, s. 91–98.

235. Weckroth, Klaus. Alkoholismista allikkoon. Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, no. 3, s. 217–219.

236. Vertio, Hannu. Mini-intervention mahdollisuudet. Raportti erään koulutusohjelman kokemuksista. Tiimi, 1991. No. 3, s. 10–14.

237. Yrjönen, Pentti. Hoito vai huolto? Alkoholipoliittikka, 1991. Vol. 56, No. 2, s. 119–122.

ASUNNOTTOMUUS HOMELESSNESS

238. Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi. Pohjimmaiset

asuntomarkkinat: diskurssianalyysi kuntatason vi-
ranomaiskäytännöistä. Helsinki: Sosiaaliturvan
keskusliitto. Asuntohallitus, 1991. 182 s. ISBN
951-747-065-7 (nid.)

239. Kylmälä, Jouni. Asunnottomien alkoholis-
tien elämää yhteiskunnan ja valtion reunalla: Hel-
singin pultsareiden maailmaa etsimässä. Lisensi-
aattityö. Helsinki: Helsingin yliopisto. Sosiologian
laitos, 1991. 121 s. + liitel. (kansio)

240. Kylmälä, Jouni. Two perspectives to the life
of skid row alcoholics: adaptation and distinction.
In: Juhani Lehto (ed.). Deprivation, social welfare
and expertise. Helsinki: National Agency for Wel-
fare and Health, 1991. P. 56–63. ISBN 951-47-
4644-9. ISSN 0788-6586

241. Maidell, Hanna Helena. Tukiasunnoissa
asuvat – tutkimus syrjäytymisestä ja leimaantumis-
esta. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1991. 94 s.+
liitt.: taul. Sosiaalipoliittikan pro gradu -tutkielma.

242. Murto, Lasse. Om situation för de mest ut-
slagna inom missbrukarvärden. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 3, s. 169–174.

243. Murto, Lasse. The 1972 Alko strike and
homeless alcoholics in Tampere. In: Esa Österberg
& Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments
with decreased availability of alcoholic beverages:
Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki:
The Finnish Foundation for Alcohol Studies,
1991. P. 159–170.

244. Murto, Lasse & Niemelä, Jorma. The 1985
Alko strike and homeless alcoholics. In: Esa Österberg
& Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experi-
ments with decreased availability of alcoholic
beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and
1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alco-
hol Studies, 1991. P. 171–178.

245. Summa, Hilka. The homeless as an object
of administrative discourse. In: Juhani Lehto (ed.).
Deprivation, social welfare and expertise. Helsinki:
National Agency for Welfare and Health, 1991.
P. 199–208. ISBN 951-47-4644-9. ISSN 0788-
6586

PERHEONGELMAT FAMILY PROBLEMS

246. Ackerman, Robert J. Lapsuus lasin varjossa:
lapsi alkoholiperheessä. Opas vanhemmille, am-
mattikasvattajille ja hoitotyöntekijöille. Alkuteos:
Children of alcoholics: a guide for parents, educa-
tors and therapists. How to help and find help for
children trapped in alcoholic families. 2nd ed.
Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 135 s.
ISBN 951-37-0357-6 (nid.)

247. Alkoholistiperheen kuntoutus. Medic,

1991. No. 2, s. 22–23.

248. Hellsten, Tommy. Virtahepo olohuoneessa: läheisriippuvuus ja sisäisen lapsen kohtaaminen. 3. p. Helsinki: Kirjapaja, 1991. 164 s. ISBN 951-625-049-1 (sid.)

249. Holmila, Marja. Alkoholien, familjen och andra närstående. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 117–118.

250. Johansson, Sari & Kokkonen, Sari. Alkoholiperheen lapsi lastensuojelussa. Tiimi, 1991. No. 6, s. 5–9.

251. Järvinen, Margaretha. The controlled controllers: women, men, and alcohol. Contemporary Drug Problems, 1991. Vol. 18, no. 3, p. 389–406.

252. Kautto, Anna-Liisa & Levola, Tiina. Alkoholistien aikuisten lasten depressiivisyys. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1990. 153 s.: kuv., taul., kansio. Psykologian laitos, pro gradu.

253. Kiviaho, Pirkko (toim.). Naisiin kohdistuva väkivalta. Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan asiantuntijaseminaari 26.–27.11.1990 Hanasaressa. Seminaariraportti. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 1991. 103 s.: liitt. Tasa-arvojulkaisuja, sarja c: työraportteja; 1/1991. ISBN 951-47-4328-8. ISSN 0784-4638 (nid.)

254. Pahlen, Bettina von der & Öst, Björn. Alkohol och familjevåld: en multimodal studie av hustrumisshandel. Åbo: Åbo Akademi, 1991. 89 s.: kuv. + liitt. Pro gradu i psykologi.

255. Pitkänen, Terhi Tuuli. Alkoholiperheiden lasten kehityksen seuranta kouluikäisistä nuoriksi aikuisiksi. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1990. 111 s. + liitt. Sosiaalipsykologian pro gradu -tutkielma.

256. Poikola, Leena. ”Mun isi on hirveen kiva isi silloin kun se on selvinpään”: lasten kokemuksia ja tulkintoja ympäristönsä juomisesta. Helsinki: Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 1991. 96 s.: liitt., taul. Kasvatustieteen pro gradu.

TYÖELÄMÄ WORK LIFE

257. Katajainen, Antero. Miten puuttua ”henkilökohtaiseen” ongelmaan? Fakta, 1991. No. 5, s. 70–71.

258. Kaukinen, Kari & Juntunen, Juhani & Saaspuro, Mikko. Työkyky ja alkoholi: ohjeita hoitavalle lääkärille. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 22–23, s. 2103–2107.

259. Kirsi, Tapio. Muuttuiko mikään? Tutkimus päihdeongelmista, päihdeasenteista ja hoitoonohjauksesta tamperelaisilla työpaikoilla. Vastuu ihmisestä työyhteisössä -projektin vaikutukset ja vastaanotto. Tampere: Tampereen kaupungin rait-

tiustoimisto, 1991. 91 s. + liitel. ISSN 0355-2780 (nid.)

260. Kirsi, Tapio. Vastuu ihmisestä työyhteisössä -projektin arviointitutkimus. Teoksessa: Helka Urponen & al. Terveyskasvatustutkimuksen vuosikirja 1991. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. S. 107–116.

261. Kyröläinen, Risto. Velvoitetyöprojekti Jyväskylässä: työpaikkoja, joista ei pääse ryyppäemällä eroon. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 22, s. 1100–1103.

262. Källström, Kent. Alkoholmissbrukare i arbetslivet. Anställningsskydd och anpassning (Alcoholics in working life. Job protection and rehabilitation. English summary). Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 1, p. 15–26.

263. Saarto, Ari. Uusia näkökulmia työyhteisön päihdeasioihin (Intoxicants and the work community – new approaches. English summary). Alkoholipolitiikka, 1991. Vol. 56, no. 5, p. 306–316.

264. Stenius, Kerstin. Alkohol och droger på arbetsplatsen. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 5, s. 310–313.

ALKOHOLIPSYKOLOGIA ALCOHOL PSYCHOLOGY

265. Holmberg, Nils (toim.). Kognitiivinen terapia. Järvenpää: Järvenpään sosiaalisairaala, 1991. 122 s. Päihdehuollon koulutusaineisto -sarja no. 5.

266. Keto, Anders & Lindroos, Peter. Förändringar i känslor och beteende när man dricker alkohol – en tvärkulturell undersökning. Åbo: Åbo Akademi, 1990. 83 s.: kuv., taul. + liitt., kansio. Psykologiska institutionen, pro gradu.

267. Nuotto, E. & Mattila, J. Actions and interactions of alcohol on performance tests. In: H. Ollat & S. Parvez & H. Parvez (eds.). Progress in alcohol research. Vol. 2. Alcohol and behaviour: Basic and clinical aspects. Utrecht: VSP, 1990. P. 117–129.

268. Saarnio, Pekka. Tutkimus alkoholistien oppimispotentialista. Psykologia, 1991. Vol. 26, no. 2, s. 115–122.

269. Weckroth, Klaus. X voi olla kuka tahansa. Helsinki: Hanki ja jää, 1991. 115 s. ISBN 951-8916-28-4

JÄRJESTYSONGELMAT JA RIKOLLISUUS PUBLIC ORDER AND CRIMINALITY

270. Laine, Matti. Johdatus kriminologiaan ja poikkeavuuden sosiologiaan. Helsinki: Tietosanomaa Oy, 1991. 218 s.: kuv., taul. ISBN 951-885-072-0 (nid.)

271. Lehto, Juhani. Putkan vaihtoehdot vähissä. *Dialogi*, 1991. No. 4, s. 18–19.

272. Lindstedt, Jukka. Käytösrikkomukset tuomioistuinten tutkittavina. Väkiraportti ehdonalaisten vapauden menettämisestä käytösrikkomuksen vuoksi. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 27 s.+ liitt. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, julkaisuja; 1991, 105. ISBN 951-704-133-0. ISSN 0357-0126 (nid.)

273. Poliisiviranomaisten pyytämät päihdetutkimukset ja lausunnot vuonna 1990. Helsinki: Kansanterveyslaitos. Biokemian osasto, (1991). (10 s.)

274. Rikollisuustilanne 1990: rikollisuus ja seuraamusjärjestelmä tilastojen valossa. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 1991. 156 s. ISSN 0357-1556

275. Savela, Jaana. Kukas juopon tuopin nostaa, jos ei juoppo itse. Tutkielma Suomen juopumuseläinsäädännön kehityksestä. Rovaniemi: Rovaniemen hotelli- ja ravintolaoppilaitos, 1991. 28 s. + liitt.

276. Säilä, Sirkka-Liisa. The 1972 Alko strike and arrests for drunkenness in Helsinki. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 117–135.

277. Säilä, Sirkka-Liisa. The 1985 Alko strike and arrests for drunkenness in Helsinki. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 137–148.

278. Tourunen, Jouni. Säilöönotot vähentyneet – päihtyneet ei. *Tiimi*, 1991. No. 4–5, s. 20–23.

279. Österberg, Esa. The Alko strikes and their effect on crime. In: Esa Österberg & Sirkka-Liisa Säilä (eds.). Natural experiments with decreased availability of alcoholic beverages: Finnish alcohol strikes in 1972 and 1985. Helsinki: The Finnish Foundation for Alcohol Studies, 1991. P. 105–115.

LIIKENNE TRAFFIC

280. Peltoniemi, Teuvo (toim.). Moni ottaa ja ajaa: rattijuoppous Suomessa. Helsinki: VAPK-kustannus, 1991. 220 s.: kuv. ISBN 951-37-0358-4 (nid.)

281. Suomen tieliikenneonnettomuudet 1990. Lisänä tietoja vuodesta 1971 alkaen. Road traffic accidents in Finland 1990. Helsinki: Liikenneturva, 1991. 45 s. ISSN 0562-6315

TERVEYSONGELMAT, KUOLLEISUUS JA ONNETTOMUUDET HEALTH PROBLEMS, MORTALITY AND CASUALTIES

282. Berg, Mari-Anna & Peltoniemi, Jyri & Puska, Pekka. Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen, kevät 1990 (Health behaviour among Finnish adult population spring 1990). Helsinki: Kansanterveyslaitos, 1990. u.s.: kuv., taul. julkaisuja; b 3/1990. ISBN 951-47-4256-7. ISSN 0359-3576 (nid.)

283. Björkqvist, Stig-Eyrik. Hälsovården och alkoholen. *Finska läkaresällskapets handlingar*, 1990. Vol. 150, no. 3, s. 155.

284. Hillbom, Matti & Kaste, Markku. Alcohol abuse and brain infarction. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, no. 5, p. 347–352.

285. Holopainen, Antti. Rusmedelsproblemen växer; hälsovården behöver nya metoder (Increasing drug problems demand new methods in health care. English summary). *Finska läkaresällskapets handlingar*, 1990. Vol. 150, no. 3, p. 199–201.

286. Honkanen, R. & Smith, G. Impact of acute alcohol intoxication on patterns of non-fatal trauma: cause-specific analysis of head injury effect. *Injury*, May 1991. Vol. 22, no. 3, p. 225–229.

287. Höckerstedt, Krister & Salaspuro, Mikko. Voiko alkoholimaksasairaus olla maksansiirron syy? *Duodecim*, 1991. Vol. 107, no. 12, s. 993–996.

288. Juntunen, Juhani. Alkoholi ja aivot. *Terveys* 2000, 1991. No. 9, s. 36–38.

289. Kiianmaa, Kalervo & Ylikahri, Reino. Alkoholi. Vaikutukset elimistöön ja terveyteen. 2. p. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 212 s.: kuv., taul. ISBN 951-860-345-6 (nid.)

290. Koskinen, Pekka. Alcohol consumption and supraventricular tachyarrhythmias: a clinical study in young and middle-aged patients. Dissertation. Helsinki: University of Helsinki. First department of medicine, 1991. 55 s. + liitel. ISBN 951-90-3474-1 (nid.)

291. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisy. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien torjuntatyön neuvottelukunnan suositus. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. (74 s.)

292. Mäkelä, Rauno. Alkoholi ja lääkärintodistukset. *Kunnallislääkäri*, 1991. Vol. 7, no. 8, s. 29–31.

293. Sairanen, Petri & Poikolainen, Kari. Suomalaisien käsityksiä alkoholin vaikutuksesta terveyteen elokuussa 1990. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 332–335.

294. Savolainen, Markku J. & Kesäniemi, Y. Antero. Suomalaisien alkoholinkäyttö ja sepselvaltimotauti. *Duodecim*, 1991. Vol. 107, no. 15, s.

1260–1267.

295. Tourunen, Jouni. Alkoholimyrkytyskuolemat Uudenmaan läänissä vuonna 1988 (Fatal alcohol poisoning in the province of Uusimaa in 1988. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 4, p. 255–263.

296. Widenius, Tom. Alkoholi ja testosteroni. *Kunnallislääkäri*, 1991. Vol. 7, no. 2, s. 27–30.

297. Österberg, Esa. Det nordiska olycksfalls-forskningsseminariet i Tofta. *Nordisk alkoholtidskrift*, 1991. Vol. 8, no. 6, s. 370–371.

VALISTUS JA ENNALTAEHKÄISY EDUCATION AND PREVENTION

298. Aarva, Pauliina. Terveysvalistuksen kuvia ja mielikuvia: tutkimus terveysjulisteiden vastaanotosta. Tampere: Tampereen yliopisto, 1991. 248 s.: taul. *Acta universitatis Tamperensis*; Ser a, vol. 328. ISBN 951-44-3019-0. ISSN 0496-7909 (nid.)

299. Arminen, Ilkka. Paikallisyhteisötutkimuksen edellytykset, kustannukset ja hyödyt (The conditions, costs and benefits of community studies. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 399–402.

300. Finlands Läkarförbunds aktionsprogram: hjälp till läkare med alkoholproblem. *Nordisk Medicin*, 1991. Vol. 106, no. 12, s. 327.

301. Forsius, Arno. Varhaista raittiusvalistusta. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 13, s. 1322.

302. Giesbrecht, N. & Hyndman, B. K. & Bernardi, D. R. & Coston, N. & Douglas, R. R. & Ferrence, R. G. & Gliksman, L. & Goodstadt, M. S. & Graham, D. G. & Loranger, M. S. Yhteisön intressien ja tutkimustavoitteiden integroiminen yhteisötoimintatutkimuksissa (Community action research projects: Integrating community interests and research agenda in multicomponent initiatives. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 359–381.

303. Haavisto, Kari. Hoidosta ehkäisyyn – joko onnistuu (Preventive care rather than treatment – can we succeed? English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 403–406.

304. Holmila, Marja. Päihdeongelmia ehkäisevistä yhteisötoimintaprojekteista ja niiden tutkimisesta (Conducting and researching community action projects to prevent alcohol- and drug-related problems. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 392–398.

305. Häkkinen, Ilmo. Päihdekoukusta vapautteen. Helsinki: Kirjayhtymä, 1990. 132 s.: kuv. ISBN 951-26-3562-3 (nid.)

306. Kivivuori, Janne. Yhteisö ja ryhtiliikkeet

(The community and moralist movements. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 382–391.

307. Lahtinen, Eero & al. Työikäisten terveyden edistäminen -hankkeen tausta ja toimintamalli. Teoksessa: Helka Urponen & Pauliina Aarva & Ritva Nupponen (toim.). *Terveyskasvatustutkimuksen vuosikirja 1991*. Tampere: Sosiaali- ja terveyshallitus. Tutkimuksia; 1991, 2. S. 117–126.

308. Montonen, Marjatta. Näkökohtia paikallisten päihdeprojektien tutkimisesta (The role of research in community programmes. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 407–411.

309. Montonen, Pirjo & al. A-klinikkatoimi ja terveyskasvatus: asiakkaiden ja henkilökunnan näkemyksiä. Helsinki: A-klinikkasäätiö, 1990. 64 s.: liitt. A-klinikkasäätiön raporttisarja nro 6. ISBN 951-95705-6-x (nid.). ISSN 0786-9304

310. Orkamo, Jarmo & Pakaslahti, Riitta. Paukunvartijat – muutoksen mahdollisuus. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 347–349.

311. Peltola, Päivi. Päihdeopetus läpäisyaiheena peruskoulun yläasteella. Helsinki: Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 1991. 49 s.: taul. + liitt. Syventävien opintojen tutkielma.

312. Raivio, Kari. Terveyskasvattajilla tylsät hampaat. *Dialogi*, 1991. No. 1, s. 6–7.

313. Saari, Kari. Aarva ja arvot. *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 5, s. 340.

314. Simpura, Jussi. Paikallistoiminta ehkäisevän sosiaali- ja terveyspolitiikan muotona: näköaloja päihdeongelmien torjuntaan Suomessa (Community action in preventive health and social policy: perspectives of preventing alcohol problems in Finland. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 412–418.

315. Sulkunen, Pekka. Agentti, varas, sissi ja kriitikko (Agent, thief, guerrilla and critic. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1991. Vol. 56, no. 6, p. 419–420.

316. Sutinen, Liisa. Viinamessut Raisiossa. *Sosiaaliturva*, 1991. Vol. 79, no. 14, s. 692–693.

317. Tauru, Anitta & Tauru, Eero. Terveyskasvatus – valmentajanko vastuulla? Teoksessa: J. Westergård & H. Itkonen (toim.). *Lapsi ja nuori urheiluseurassa*. Helsinki: TUL, 1990. S. 81–91.

318. Terveyskasvatuksen neuvottelukunta. Tylsät hampaat vai sitkeä liha? Terveellisten elintapojen edistäminen riskialtteimmissa väestöryhmissä. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus, 1991. 124 s. Sosiaali- ja terveyshallitus. Raportteja; 1991, 3. ISBN 951-47-4508-6

319. Urponen, Helka & Aarva, Pauliina & Nupponen, Ritva (toim.). Terveyskasvatustutkimuksen vuosikirja 1991. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshal-

litus, 1991. 158 s.: kuv., taul. Tutkimuksia; 1991. 2. ISBN 951-47-4312-1. ISSN 0788-6330 (nid.)

MUUT PÄIHDEONGELMAT
OTHER DRUG PROBLEMS

320. Ahlström, Salme & Rimpelä, Arja & Rimpelä, Matti & Kontula, Osmo & Karvonen, Sakari. Nuoret ja huumeet 1981–1991: käyttö tuttavapiirissä ja tarjonta. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 19–20, s. 1914–1919.

321. Arpo, Leena. Tekisikö huumetyöryhmä lääkäristäkin vartijan? Uusi kriminaalihuolto, 1991. Vol. 8, no. 3, s. 33–35.

322. Asp, Erkki & Hakkarainen, Pekka (toim.). Erilaisuus ja kontrolli. Tutkimuksia sosiaalisista ongelmista ja sosiaalisesta kontrollista. Turku: Turun yliopisto, 1991. 152 s.: taul. Sosiologian tutkimuksia, sarja B 22. ISSN 0357-3591 (nid.)

323. Hakkarainen, Pekka. Vård eller straff? Riksdagsdebatten om finska narkotikalagen 1972. Nordisk alkoholtidskrift, 1991. Vol. 8, no. 2, s. 80–91.

324. Hervannan Tolu-projekti kartoitti nuorten imppausongelmaa. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 5, s. 193.

325. Holanti, Pirjo. Huumeongelma keskittyy suuriin kaupunkeihin (Torsti Koskinen haastateltavana). Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 797–799.

326. Holanti, Pirjo. ”Huumevieroitusyksikön lopettamisella tuhlattaisiin hankittu asiantuntemus.” Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 804–805.

327. Holanti, Pirjo. Narkomaanien hoidon perustana asuinpaikkakunnan palvelut (Juhani Lehto haastateltavana). Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 802–803.

328. Huumeiden torjunnan ja päihdehuollon testostaminen vankeusaikana. Työryhmän mietintö. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 78 s.: kuv., taul. Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston julkaisuja; 1991. ISBN 951-47-5075-6. ISSN 0357-4504 (nid.)

329. Huumetyöryhmä ehdottaa sekä valvontaa että valistusta. Uusi kriminaalihuolto, 1991. Vol. 8, no. 3, s. 30–33.

330. Isohanni, Matti & Moilanen, Irma & Rantakallio, Paula. Determinants of teenage smoking, with special reference to non-standard family background. Research report. British Journal of Addiction, 1991. Vol. 86, no. 4, p. 391–398.

331. Jetsu, Timo. Kansainvälinen huumausainekontrolli – globaalipolitiikkaa ja kansallisia etuja. Turku: Turun yliopisto, 1991. 110 s. + liitt. Ylei-

sen valtio-opin pro gradu -tutkielma.

332. Kyröläinen, Risto. Huumeiden käytön laajuudesta ristiriitaisia näkemyksiä: Todellisuus ei näy tilastoista. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 800–801.

333. Kyröläinen, Risto. Nimettömät narkomaanit sinnittelevät aineista eroon päivän kerrallaan. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 814–815.

334. Kyröläinen, Risto. Uusi hoitoonohjauspiste huumeidenkäyttäjille. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 4, s. 148–149.

335. Kyröläinen, Risto. Vapaaehtoista huumeityötä kahden vanhempainjärjestön voimin. Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 816–817.

336. Manneri, Tuija. Tolu, liimaa, tinneriä, maalia, bensiiniä... Imppaaja pakenee unimaailmaan. Lapsen maailma, 1991. No. 1, s. 6–7.

337. Mikkonen, Risto. Huumeidenkäyttäjä vankeilassa. Teoksessa: Erkki Asp & Pekka Hakkarainen (toim.). Erilaisuus ja kontrolli. Tutkimuksia sosiaalisista ongelmista ja sosiaalisesta kontrollista. Turun yliopisto, sosiologian tutkimuksia. Sarja B; 1991, 22. Turku: Turun yliopisto, 1991. S. 57–81.

338. Myllykangas, Markku & Jormanainen, Vesa & Winell, Klas & Nissinen, Aulikki. Yhä harvempi lääkäri tupakoi päivittäin. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 33, s. 3170–3175.

339. Paavola, Meri & Tikkanen, Jorma & Heloma, Antero & Koskela, Kaj. Seurantatutkimus suomalaisten suhtautumisesta tupakointiin. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 8, s. 721–724.

340. Pakkasvirta, Juha. Kokaiinikaupan yhteiskunnallinen merkitys Latinalaisessa Amerikassa: Mitä kehityspolitiikan vaihtoehtoja tarvitaan? Teoksessa: Paula Rintala (toim.). Näkökulmia kehityskysymyksiin. Helsinki: Helsingin yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitos, 1991. S. 97–106.

341. Puska, Pekka & Berg, Mari-Anna & Korhonen, Heikki J. & Vartiainen, Erkki. Aikuisten tupakointi Suomessa viime vuosina. Suomen lääkärilehti, 1991. Vol. 46, no. 25, s. 2332–2335.

342. Rautiainen, Juha-Matti. Huumeet ja lääkkeet tulleet lastenkoteihin? Sosiaaliturva, 1991. Vol. 79, no. 16, s. 824–826.

343. Rimpelä, Matti. Terveystavoitteisen tupakkapolitiikan strategiasta 1990-luvulla. Sosiaalinen aikauskirja, 1991. Vol. 85, no. 3, s. 4–11.

344. Riska, Elianne. Är psykofarmakabruk en form av kvinnokontroll? I boken: Margaretha Järvinen & Pia Rosenqvist (red.). Kön, rus och disciplin: en nordisk antologi. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1991. S. 85–98. ISBN 951-47-5326-7. ISSN 0358-7024

345. Saarinen, Erja. Helsingin Kettutien a-poli-

kllinikalla etsitään terveydenhuollolle narkomaa-
nien hoidon asiantuntemusta. Sosiaaliturva, 1991.
Vol. 79, no. 16, s. 806–808.

346. Sarvanti, Tapani. Kansainvälinen huu-
mausainepolitiikka ja Suomi. Sosiaaliturva, 1991.
Vol. 79, no. 16, s. 818–823.

347. Supponen, Jarmo. HYKS:n huumevieroi-
tusyksikössä tehokasta hoitoa. Medic, 1991. No. 2,
s. 11–12.

348. Tirkkonen, Jarko & Kontula, Osmo. Imp-
paus nuorten ryhmätoimintana. Helsinki: Valtion
painatuskeskus, 1991. 113 s. Sosiaali- ja terveys-
hallitus. Raportteja; 1991, 1. ISBN 951-47-4419-
5. ISSN 0788-7191 (nid.)

349. Tuomola, Pekka & Ovaska, Irma. Päihtei-
den sekakäyttö – haaste myös terveydenhuollolle.
Suomen lääkirilehti, 1991. Vol. 46, no. 25, s.
2309–2313.

350. Törnström, Mika. Imppaus yhteisöllisenä
ongelmana. Teoksessa: Erkki Asp & Pekka Hak-
karainen (toim.). Erilaisuus ja kontrolli. Tutkimuk-
sia sosiaalisista ongelmista ja sosiaalisesta kont-
rollista. Turku: Turun yliopisto, 1991. Sosiologian
tutkimuksia, sarja B 22. S. 34–56.

351. Vartiainen, Erkki & Korhonen, Heikki J. &
Puska, Pekka & Berg, Mari-Anna. Miksi tupakoin-
ti ei vähene Suomessa. Suomen lääkirilehti, 1991.
Vol. 46, no. 26, s. 2439–2441.

352. Yhteistyö huumausainekontrollissa. Hel-
sinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 1991. 81 s.:
kuv. monisteita; 1991, 1. ISSN 0787-9350 (nid.)

BIOLÄÄKETIETEELLINEN ALKOHOLITUTKIMUS BIOMEDICAL ALCOHOL RESEARCH

353. Alexandrov, Y. I. & Grinchenko, Y. V. &
Laukka, S. & Järvillehto, T. & Maz, V. N. Acute
effects of alcohol on unit activity in the motor cor-
tex of freely moving rabbits: Comparison with the
limbic cortex. Acta Physiologica Scandinavica,
1991. Vol. 142, p. 429–435.

354. Autti-Rämö, I. & Granström, M.-L. The ef-
fect of intrauterine alcohol exposition on early cog-
nitive development. Neuropediatrics, 1991. Vol.
22, no. 4, p. 203–210.

355. Autti-Rämö, I. & Granström, M.-L. The
psychomotor development during the first year of
life of infants exposed to intrauterine alcohol of
various duration. Fetal alcohol exposure and devel-
opment. Neuropediatrics, 1991. Vol. 22, no. 2, p.
59–64.

356. Bühler, R. & Lindros, K. O. & Boguslaw-
sky, K. von & Kärkkäinen, P. & Mäkinen, J. & Ingel-
man-Sundberg, M. Perivenous expression of eth-
anol-inducible cytochrome P450 IIE1 in livers

from alcoholics and chronically ethanol-fed rats.
Alcohol and Alcoholism, 1991. Suppl. 1, p. 311–
315.

357. Engbom, A. C. & Åkerman, K. E. Effect of
ethanol on gamma-aminobutyric acid and glycine
receptor-coupled Cl⁻ fluxes in rat brain synapto-
neurosome. Journal of Neurochemistry, 1991. Vol.
57, no. 2, p. 384–390.

358. Heikkonen, Erkki & Mäki, Tiina & Kontu-
la, Kimmo & Ylikahri, Reino & Härkönen, Matti.
Physical exercise after alcohol intake: Effect on
plasma catecholamines and lymphocytic beta-adre-
nergic receptors. Alcoholism: Clinical and Exper-
imental Research, 1991. Vol. 15, no. 2, p. 291–
294.

359. Hellevuo, Kaisa & Hoffman, Paula L. &
Tabakoff, Boris. Ethanol fails to modify
(3H)GR65630 binding to 5-HT₃ receptors in
NCB-20 cells and in rat cerebral membranes. Al-
coholism: Clinical and Experimental Research,
1991. Vol. 15, no. 5, p. 775–778.

360. Hilakivi, L. A. & Turkka, J. & Lister, R. G.
& Linnoila, M. Effects of early postnatal handling
on brain beta-adrenoceptors and behavior in tests
related to stress. Brain Research, 1991. Vol. 542,
no. 2, p. 286–292.

361. Humaloja, K. & Roine, R. P. & Salmela, K.
& Halmesmäki, E. & Jokelainen, K. & Salaspuro,
M. Serum dolichols in different clinical conditions.
Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory
Investigation, 1991. Vol. 51, no. 8, p. 705–709.

362. Huttunen, Pirkko. Microdialysis of extra-
cellular noradrenaline in the hippocampus of the rat
after long-term alcohol intake. Brain Research,
1991. Vol. 560, no. 1/2, p. 225–228.

363. Huttunen, Pirkko & Kortelainen, Marja-
Leena. Long-term alcohol consumption and brown
adipose tissue in man. European Journal of Ap-
plied Physiology, 1990. Vol. 60, p. 418–424.

364. Hyttiä, P. & Sinclair, J. D. Stimulus-con-
trolled responding for ethanol in AA and Wistar
rats. Alcohol, 1991. Vol. 8, p. 229–234.

365. Israel, Y. & Orrego, H. & Schmidt, W. &
Popham, R. E. & Escartin, P. & Ishii, H. & Kelly,
D. & Long, J. P. & Malizia, G. & Mezey, E. & Pagli-
aro, L. & Poynard, M. & Salaspuro, M. & Tanikawa,
K. Trauma in cirrhosis: An indicator of the pattern
of alcohol abuse in different societies. Alcoholism:
Clinical and Experimental Research, 1991. Vol.
15, no. 3, p. 433–437.

366. Jaakkola, M. & Sillanaukee, P. & Koivula,
T. & Nordback, M. Alkoholin kulutuksen määrä ja
akuutin pankreatiitin vaikeusaste. 10. Kirurgipäi-
vät 14.–15.11.1991. Helsinki: Kirurgi-yhdistyk-
sen kotimainen julkaisusarja, 1991. No. 12, s. 37.

367. Jaakkola, M. & Sillanaukee, P. & Koivula,

T. & Nordback, I. Changes in serum activities of pancreatic enzymes after a moderate test dose of ethanol. *ESBRA & BAR*, Oslo, June 1991. *Alcohol & Alcoholism*, 1991. Vol. 26, p. 247.

368. Kervinen, K. & Savolainen, M. J. & Kesäniemi, Y. A. A rapid increase in lipoprotein (a) levels after ethanol withdrawal in alcoholic men. *Life Sciences*, 1991. Vol. 48, no. 22, p. 2183–2188.

369. Kervinen, K. & Savolainen, M. J. & Kesäniemi, Y. A. Multiple changes in apoprotein-B containing lipoproteins after ethanol withdrawal in alcoholic men. *Annals of Medicine*, 1991. Vol. 23, no. 4, p. 407–413.

370. Kervinen, K. & Savolainen, M. & Tikkanen, M. & Kesäniemi, A. Low density lipoprotein derivatization by acetaldehyde affects lysine residues and the B/E receptor binding affinity. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1991. Vol. 15, no. 6, p. 1050–1055.

371. Kiianmaa, K. & Saito, T. The AA and ANA rat lines as a tool for identifying the biological mechanisms of alcohol abuse. *Biological Psychiatry*, 1991. Vol. 2, p. 7–10.

372. Kiianmaa, K. & Stenius, K. & Sinclair, D. Determinants of alcohol preference in the AA and ANA rat lines selected for differential ethanol intake. *Alcohol and Alcoholism*, 1991. Suppl. 1, p. 115–120.

373. Kiianmaa, K. & Ylikahri, R. *Alkoholi. Vaikutukset elimistöön ja terveyteen*. 2. p. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1991. 212 s. ISBN 951-860-345-6 (nid.)

374. Koponen, H. & Riekkinen, P. J. Cerebrospinal fluid acetylcholinesterase in patients with dementia associated with schizophrenia or chronic alcoholism. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 1991. Vol. 83, no. 6, p. 441–443.

375. Korpi, E. R. & Päivärinta, P. & Sjöholm, B. & Koulu, M. Hypothalamic monoamines and food intake in alcohol-preferring AA and alcohol-avoiding ANA rats. *Alcohol*, 1991. Vol. 8, p. 137–141.

376. Korpi, Esa R. & Ylikahri, Reino (eds.). *Alcohol and brain: Proceedings of a symposium held in January 10–11, 1990 in Helsinki in conjunction with Medicine 90 meeting*. Helsinki: Duodecim, 1991.

377. Korri, Ulla-Mari. Blood acetate concentration as a laboratory marker of alcoholism and heavy drinking. Helsinki: Yliopistopaino, 1991. Väitöskirja. 57 s.

378. Kortelainen, Marja-Leena & Huttunen, Pirkko & Hirvonen, Jorma. Histochemical and biochemical detection of alcohol dehydrogenase in rat brown adipose tissue. *Alcohol*, 1991. Vol. 8, no. 2, p. 151–154.

379. Koskinen, L. & Sillanaukee, P. & Seppä, K.

& Koivula, T. Analysis of different hemoglobin adducts by cation exchange liquid chromatography. IX European Congress of Clinical Chemistry, Cracow, September 8–14, 1991. Abstracts, p. 59.

380. Koskinen, P. A 4-year prospective follow-up study of the role of alcohol in recurrences of atrial fibrillation. *Journal of International Medicine*, 1991. Vol. 230, no. 5, p. 423–426.

381. Kupari, Markku & Koskinen, Pekka. Time of onset of supraventricular tachyarrhythmia in relation to alcohol consumption. *The American Journal of Cardiology*, 1991. Vol. 67, no. 8, p. 718–722.

382. Kupari, Markku & Koskinen, Pekka & Suokas, Antti. Left ventricular size, mass and function in relation to the duration and quantity of heavy drinking in alcoholics. *The American Journal of Cardiology*, 1991. Vol. 67, no. 4, p. 274–279.

383. Kärkkäinen, P. & Salaspuro, M. Beta-hexosaminidase in the detection of alcoholism and heavy drinking. *Alcohol & Alcoholism*, 1991. Suppl. 1, p. 459–464.

384. Laitinen, Kalevi & Lamberg-Allardt, Christel & Tunnin, Riitta & Karonen, Sirkka-Liisa & Tähtelä, Riitta & Ylikahri, Reino & Välimäki, Matti. Transient hypoparathyroidism during acute alcohol intoxication. *The New England Journal of Medicine*, 1991. Vol. 324, no. 11, p. 721–727.

385. Laitinen, K. & Lamberg-Allardt, C. & Tunnin, R. & Karonen, S.-L. & Ylikahri, R. & Välimäki, M. Effect of 3 weeks' moderate alcohol intake on bone and mineral metabolism in normal men. *Bone and Mineral*, 1991. Vol. 13, p. 139–151.

386. Laitinen, K. & Välimäki, M. Alcohol and bone. *Calcified Tissue International*, 1991. Suppl. Vol. 49, p. 70–73.

387. Laitinen, K. & Välimäki, M. *Alkoholi ja luukato*. Duodecim, 1991. Vol. 107, no. 20, s. 1716–1718.

388. Laitinen, Kalevi & Välimäki, Matti & Keto, Pekka. Bone mineral density measured by dual-energy x-ray absorptiometry in healthy Finnish women. *Calcified Tissue International*, 1991. Vol. 48, no. 4, p. 224–231.

389. Lamminpää, A. & Vilska, J. Acid-base balance in alcohol users seen in an emergency room. *Veterinary and Human Toxicology*, 1991. Vol. 33, no. 5, p. 482–485.

390. Lichtor, J. L. & Zacny, J. & Korttila, K. Alcohol after midazolam sedation: Does it really matter? *Anesthesia and Analgesia*, 1991. Vol. 72, no. 5, p. 661–666.

391. Lindros, Kai O. Isolated periportal and perivenous hepatocytes: Differences in glutathione metabolism, P450 expression and susceptibility to

415. Sillanaukee, P. Protein modifications caused by alcohol abuse. 41st Finnish Chemical Congress, Helsinki 12.–14.11.1991. *Kemia-Kemi*, 1991. Vol. 18, p. 977–978.
416. Sillanaukee, P. & Laippala, P. & Seppä, K. Efficiency of discriminant score in the detection of alcohol abuse. *Tampereen Lääkäripäivät* 21.–23.3.1991. *Luennot XII*, p. 216.
417. Sillanaukee, P. & Melamies, L. & Mörsky, P. & Seppä, K. & Koivula, T. Semiautomated method for determination of carbohydrate deficient transferrin (CDT). *ESBRA & BAR*, Oslo, June 1991. *Alcohol & Alcoholism*, 1991. Vol. 26, p. 259.
418. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Koivula, T. Association of a hemoglobin-acetaldehyde adduct with questionnaire results on heavy drinkers. *Alcohol and Alcoholism*, 1991. Vol. 26, no. 5–6, p. 519–525.
419. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Koivula, T. & Israel, Y. & Niemelä O. Acetaldehyde-modified hemoglobin in alcohol abusers assayed by two new methods. *Research Society on Alcoholism*, Florida, June 8–13, 1991. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1991. Vol. 15, p. 386.
420. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Laippala, P. & Koivula, T. The diagnostic value of discriminant score in the detection of alcohol abuse. *ESBRA & BAR*, Oslo, June 1991. *Alcohol & Alcoholism*, 1991. Vol. 26, p. 259.
421. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Pitkälä, T. & Mäkelä, R. & Koivula, T. Alcohol consumption and lipid values. *Research Society on Alcoholism*, Florida, June 8–13, 1991. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1991. Vol. 15, p. 386.
422. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Pitkälä, T. & Mäkelä, R. & Koivula, T. Influence of heavy drinking and alcoholism on lipid values. *Lääketiede* 91, 6.–11.1.1991. Helsinki. *Luentolyhennelmät*, p. 472.
423. Sillanaukee, P. & Vilpo, L. & Vilpo, J. Acetaldehyde adducts of DNA? *Nucleosides and Nucleotides*, 1991. Vol. 10, p. 673–674.
424. Tikkanen, J. & Heinonen, O. P. Maternal exposure to chemical and physical factors during pregnancy and cardiovascular malformations in the offspring. *Teratology*, 1991. Vol. 43, no. 6, p. 591–600.
425. Tuominen, Kristina. Alkoholiherkkyydeltään eroavien AT/ANT- ja Wistar-rottakantojen stressinsietokyky ja käsittelyn vaikutus siihen. *Lisensiaattitutkielma*. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1991. 23 s.
426. Tuominen, K. & Korpi, E. R. Diminished stress response in the alcohol-sensitive ANT rat line. *Pharmacology, Biochemistry & Behavior*, 1991. Vol. 40, p. 409–415.
427. Tuominen, K. & Korpi, E. R. Lack of effects of handling habituation and swimming stress on ethanol-induced motor impairment and GABA-A-receptor function. *Acta Physiologica Scandinavica*, 1991. Vol. 141, p. 409–413.
428. Uusi-Oukari, M. & Korpi, E. R. Specific alterations in the cerebellar GABA-A-receptors of an alcohol-sensitive ANT rat line. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1991. Vol. 15, no. 2, p. 241–248.
429. Välimäki, M. & Alfthan, G. & Vuoristo, M. & Ylikahri, R. Effects of selenium supplementation on blood and urine selenium levels and liver function in patients with biliary cirrhosis. *Clinica Chimica Acta*, 1991. Vol. 196, p. 7–16.
430. Välimäki, M. & Laitinen, K. & Ylikahri, R. & Ehnholm, C. & Jauhiainen, M. & Bard, J. M. & Fruchart, J. C. & Taskinen M. R. The effect of moderate alcohol intake on serum apolipoprotein A-I-containing lipoproteins and lipoprotein (a). *Metabolism*, 1991. Vol. 40, no. 11, p. 1168–1172.
431. Yuan, Cai & Penttilä, Kai E. & Alftan, Georg & Lindros, Kai O. Role of selenium-dependent glutathione peroxidase in protecting against t-butyl hydroperoxide -induced damage in hepatocytes. *Pharmacology and Toxicology*, 1991. Vol. 68, p. 196–200.